

Raport o stanie Gminy Łagów

za rok 2019

Załącznik do Zarządzenia Nr 22.2020 Wójta Gminy Łagów z dnia 29.05.2020 r.

Urząd Gminy Łagów

maj 2020 rok

W ostatnich latach udało się nam zrealizować bardzo dużo różnych inwestycji. Oprócz wybudowania nowych dróg w gminie złożyliśmy wnioski na przebudowę przepompowni ścieków i sieci grawitacyjno-tłocznej w Łagowie (ul. Spacerowa), budowę sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami w miejscowości Stok, budowę dwóch obiektów Otwartych Stref Aktywności w miejscowości Sieniawa i Toporów oraz przebudowę dróg gminnych w miejscowości Sieniawa i Toporów, oraz w Łagowie (ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej, ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya).

Na chwilę obecną możemy pochwalić się remontem zagrożonego katastrofą pd.-zach. naroża murów obronnych Zamku Joannitów, realizacją zagospodarowania Parku Przyzamkowego, budową miejsc postojowych, chodników oraz ulicznej ładowarki solarnej dla urządzeń mobilnych, w ramach operacji: Łagów – ogólnodostępne miejsce rekreacji na granicy szlaków, budową oświetlenia drogowego na terenie Gminy Łagów. To jedne z wielu przedsięwzięć, które udało nam się wykonać w 2019 r. Priorytetem dla mnie jest kontynuowanie prac związanych z budową sieci kanalizacyjnej w gminie, dróg, zagospodarowaniem przestrzeni publicznych. Wszystkie inwestycje są kosztowne, dlatego będziemy się starać o ich dofinansowania ze środków unijnych.

Gmina to nie tylko inwestycje. Od lat stawiamy na młodych, przedsiębiorczych ludzi. Wspieramy działalność organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy poprzez dofinansowanie realizowanych przez nie projektów. Wsparcie od nas dostają organizacje wyłonione w wyniku konkursu ofert, które potem otrzymują konkretne kwoty na określone przedsięwzięcia.

Cieszy fakt, że nasze imprezy, cykliczne pikniki, festyny oraz festiwale przyciągają mieszkańców i turystów. W 2019 r. sezon był wyjątkowo udany. Szacunkowo Łagów odwiedziło ok. 100 tys. turystów. Dzięki naszym wspólnym staraniom, mam nadzieję, w przyszłym roku będzie jeszcze lepiej.

Pamiętamy o najmłodszych. Podejmowane inicjatywy kulturalne, edukacyjne, sportowe i rekreacyjne ułatwią naszym dzieciom, naszej młodzieży rozwijać swoje zainteresowania i spełniać aspiracje edukacyjne.

Chciałbym, aby każdy mieszkaniec Gminy w sposób wyważony mógł zająć stanowisko w sprawach dotyczących nie tylko swoich własnych potrzeb, ale także Gminy i powiatu.

Chciałbym gorąco podziękować wszystkim za dobrą i profesjonalną działalność społeczną na rzecz wspólnoty samorządowej. Bardzo dziękuję i zachęcam do współpracy dla dobra mieszkańców naszej Gminy.

Czesław Kalbarczyk
Wójt Gminy Łagów

Spis treści

Wstęp 5

ROZDZIAŁ 1.....	6
Informacje ogólne	6
1.1 Zarządzanie gminą.....	6
1.1.1 Władze gminy	7
1.1.2 Rada Gminy	8
1.1.3 Jednostki organizacyjne Gminy Łagów	9
1.1.4 Jednostki pomocnicze Gminy Łagów	9
1.1.5 Urząd Gminy	10
1.1.6 Struktura organizacyjna Urzędu Gminy Łagów	12
1.1.7 Schemat organizacyjny organów, jednostek pomocniczych Gminy Łagów	13
1.2 Demografia	14
ROZDZIAŁ 2.....	16
Finanse Gminy	16
2.1 Dochody i wydatki Gminy Łagów	16
2.2 Przychody i rozchody Gminy Łagów	26
2.3 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych (zakończenie)	26
2.4 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych (w trakcie realizacji).....	30
2.5 Informacja o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów za 2019 rok	36
ROZDZIAŁ 3.....	38
Informacje o stanie mienia komunalnego	38
ROZDZIAŁ 4.....	47
Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	47
4.1 Strategia Rozwoju Gminy	47
4.2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Przestrzennego Zagospodarowania Gminy	49
4.3 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy	51
4.4 Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości.....	51
4.5 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.....	54
4.6 Program Ochrony Środowiska.....	55

4.7	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	57
4.8	Gminny Program Wspierania Rodziny.....	65
4.9	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	67
4.10	Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	70
4.11	Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny.....	72
4.12	Karta Seniora	73
4.13	Koperta życia	74
ROZDZIAŁ 5.....		75
Realizacja uchwał Rady Gminy		75
ROZDZIAŁ 6.....		82
Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi		82
6.1	Porozumienia międzygminne	82
6.2	Inne formy współdziałania	83
6.3	Współpraca międzynarodowa	84
ROZDZIAŁ 7.....		84
Inne	84	
7.1	Kultura.....	84
7.2	Oświata i wychowanie.....	85
7.3	Zarządzanie informacją	89
7.4	Gospodarka odpadami komunalnymi.....	89
7.5	Usuwanie wyrobów zawierających azbest.....	93
7.6	Edukacja ekologiczna	93
7.7	Infrastruktura techniczna	95
7.8	Organizacja imprez gminnych.....	99
7.9	Realizacja Budżetu Obywatelskiego.....	103
ROZDZIAŁ 8.....		104
Podsumowanie.....		104

Wstęp

Raport przedstawia informacje o stanie Gminy Łagów w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku. Dokument został sporządzony na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16, poz. 95, z późn. zm.). Zgodnie z art. 28aa. ust. 2, Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

ROZDZIAŁ 1.

Informacje ogólne

1.1 Zarządzanie gminą

Gmina prowadzi działalność określoną w art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16, poz. 95, z późn. zm.). Celem działania Gminy jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Do zakresu działania Gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Gmina realizuje zadania własne, zlecone lub powierzone. Do zadań własnych Gminy należą w szczególności sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- działalności w zakresie telekomunikacji,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,

- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej,
- promocji gminy,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2003 Nr 96 poz. 873, z późn. zm.),
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Gmina wykonuje swoje zadania za pośrednictwem organów:

- Wójta – organu wykonawczego,
- Rady – organu stanowiącego i kontrolnego.

1.1.1 Władze gminy

Wójt jest organem wykonawczym. Wykonuje zadania i kompetencje określone przepisami ustaw i statutem Gminy Łagów.

Do zadań Wójta należy w szczególności:

- przedkładanie Radzie sprawozdań z realizacji wieloletnich programów i strategii rozwoju Gminy oraz prowadzonej działalności promującej Gminę,
- przedkładanie radnym sprawozdań z działalności międzysesyjnej,
- reprezentowanie Gminy i Urzędu na zewnątrz,
- kierowanie bieżącymi sprawami Gminy i Urzędu.

Funkcję Wójta Gminy Łagów sprawuje Czesław Jan Kalbarczyk.

Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi Gminy jest sprawowany przez Wójta przy pomocy referatów i właściwych samodzielnych stanowisk.

1.1.2 Rada Gminy

Rada Gminy Łagów jest organem stanowiącym i kontrolnym. Działa na sesjach oraz poprzez swoje komisje. Powołuje następujące stałe komisje:

- Rewizyjną,
- Skarg, Wniosków i Petycji,
- Planu Budżetu, Gospodarki i Rolnictwa,
- Ogólnospołeczną i Ochrony Środowiska

i wybiera ze swego grona przewodniczącego i jednego wiceprzewodniczącego bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym.

Do zadań Przewodniczącego należy w szczególności:

- zwoływanie sesji i przewodniczenie jej obradom,
- podpisywanie uchwał, protokołów z sesji oraz odpowiedzi na pisma kierowane do Rady po uprzednim zajęciu stanowiska przez Radę,
- przeprowadzanie głosowania,
- dokonywanie analizy oświadczeń majątkowych radnych,
- Przewodniczący Rady w związku z realizacją swoich obowiązków ma prawo wydawać polecenia służbowe pracownikom urzędu gminy, o ile związane jest to z funkcjonowaniem Rady Gminy i pracy jej Komisji.

Rada Gminy Łagów – Kadencja 2018-2023:

- Przewodniczący Rady - Klebiko Mariusz,
- Wiceprzewodniczący Rady - Drob Stanisław,
- Radni:
 - Borysewicz Renata,
 - Aleksander Sudnik (zmarł 8.11.2019 r.), Buchwald Małgorzata
 - Ciapcia Władysław,
 - Graczyk Alfred,
 - Gryko Marta,
 - Jakóbowska Ewelina,
 - Krey Jan,

- Kruk Krzysztof,
- Lebiotkowska Katarzyna,
- Pasińska Magdalena,
- Szymczak Mateusz,
- Wysocki Krzysztof,
- Zdanowicz Mirosław.

1.1.3 Jednostki organizacyjne Gminy Łagów

W celu wykonywania swoich zadań Gmina tworzy jednostki organizacyjne. W Gminie Łagów funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

1. Urząd Gminy Łagów,
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Łagowie,
Kierownik biblioteki: Ewa Zawiślak,
w tym:
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Toporowie,
Pracownik biblioteki: Genowefa Smolińska,
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie,
Kierownik: Joanna Gilewicz,
Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej zlecone i własne gminy zgodnie z ustaleniami przekazanymi odpowiednio przez Wojewodę i Radę Gminy.
4. Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie,
Dyrektor: Iwona Mucha,
5. Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny im. Janusza Korczaka w Toporowie,
Dyrektor: mgr Małgorzata Kubiak,
6. Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Obrońców Warszawy w Łagowie
Dyrektor: Dariusz Rutkowski, Iwona Mucha
7. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gronowie 1,
Kierownik Zakładu: Jacek Cybulski, p.o. Kalina Duziak

1.1.4 Jednostki pomocnicze Gminy Łagów

O utworzeniu, połączeniu, zniesieniu i podziale jednostki pomocniczej Gminy, a także zmianie jej granic rozstrzyga Rada w drodze uchwały, z uwzględnieniem zasad wykazanych w § 4. 1. Statutu Gminy Łagów.

Jednostki pomocnicze prowadzą gospodarkę finansową w ramach budżetu Gminy i podlegają

nadzorowi i kontroli organów Gminy na zasadach określonych w statutach tych jednostek.

W Gminie Łagów funkcjonuje 12 sołectw:

1. Gronów,
2. Jemiołów,
3. Kłodnica - Troszki,
4. Kosobudz,
5. Łagów,
6. Łagówek,
7. Niedźwiedź,
8. Pożrzadło,
9. Sieniawa,
10. Stok,
11. Toporów,
12. Żelechów.

Wykaz Sołtysów wybranych na nową kadencję 2019 – 2024:

	Sołectwo	Sołtys
1.	Gronów	Zofia Okuszko
2.	Jemiołów	Michał Rudolf
3.	Kłodnica	Krzysztof Gomółka
4.	Kosobudz	Renata Borysewicz
5.	Łagów	Czesława Spychała
6.	Łagówek	Marek Zdanowicz
7.	Niedźwiedź	Małgorzata Buchwald
8.	Pożrzadło	Sylwia Kaszuba
9.	Sieniawa	Eugeniusz Strankowski
10.	Stok	Zenon Wysocki
11.	Toporów	Ryszard Staszkiwicz
12.	Żelechów	Józef Szymczak

1.1.5 Urząd Gminy

Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy, przy pomocy, której Wójt wykonuje zadania Gminy z zakresu administracji publicznej, wynikające z zadań własnych Gminy, zadań własnych powiatu, zadań

z zakresu administracji rządowej zleconych z mocy ustaw lub przejętych przez Gminę w wyniku porozumień z właściwymi organami.

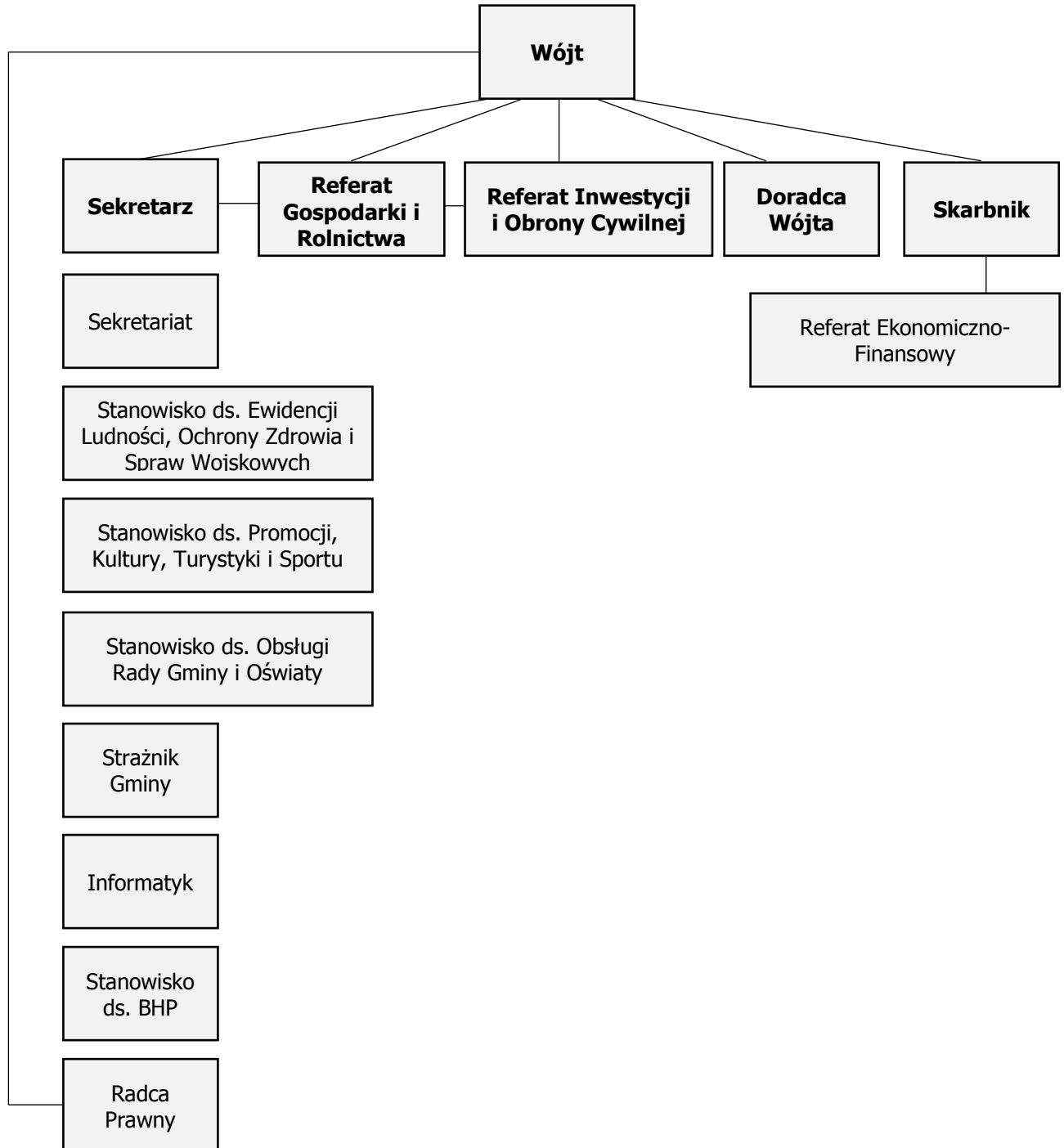
Urząd działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, Statutu Gminy Łagów, Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Łagów oraz aktów prawnych wydanych przez Radę oraz Wójta Gminy. Siedzibą Urzędu jest miejscowość Łagów.

Kierownikiem Urzędu jest Wójt, który kieruje Urzędem poprzez wydawanie zarządzeń i pism ogólnych oraz poleceń służbowych.

Urząd jako gminna jednostka organizacyjna realizuje zadania należące do samorządu Gminy i działa w oparciu o przyjęte dokumenty programowe:

- Strategia Rozwoju Gminy Łagów do roku 2023,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łagów na lata 2019-2025,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łagów,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łagów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łagów,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na lata 2019-2021,
- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Łagów,
- Roczny program współpracy Gminy Łagów na rok 2019 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

1.1.6 Struktura organizacyjna Urzędu Gminy Łagów

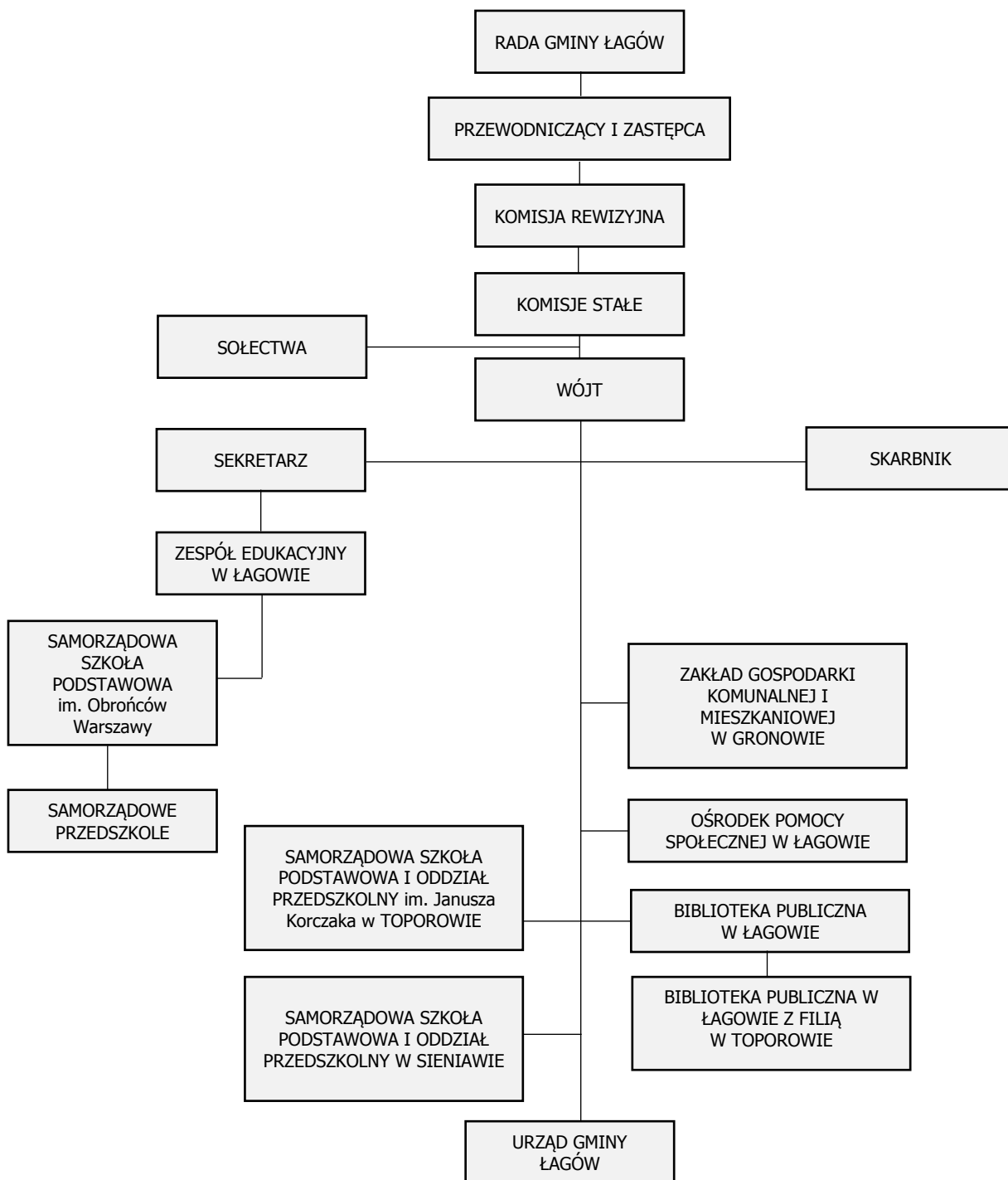

Źródło: Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy Łagów Nr 40/11 z dnia 31.10.2011

Na czele Referatów stoją Kierownicy, za wyjątkiem Referatu Ekonomiczno-Finansowego, którym kieruje Skarbnik.

Pracownicy na stanowiskach samodzielnych, pomocniczych i obsługi podlegają bezpośrednio Sekretarzowi Gminy.

1.1.7 Schemat organizacyjny organów, jednostek pomocniczych Gminy Łągów

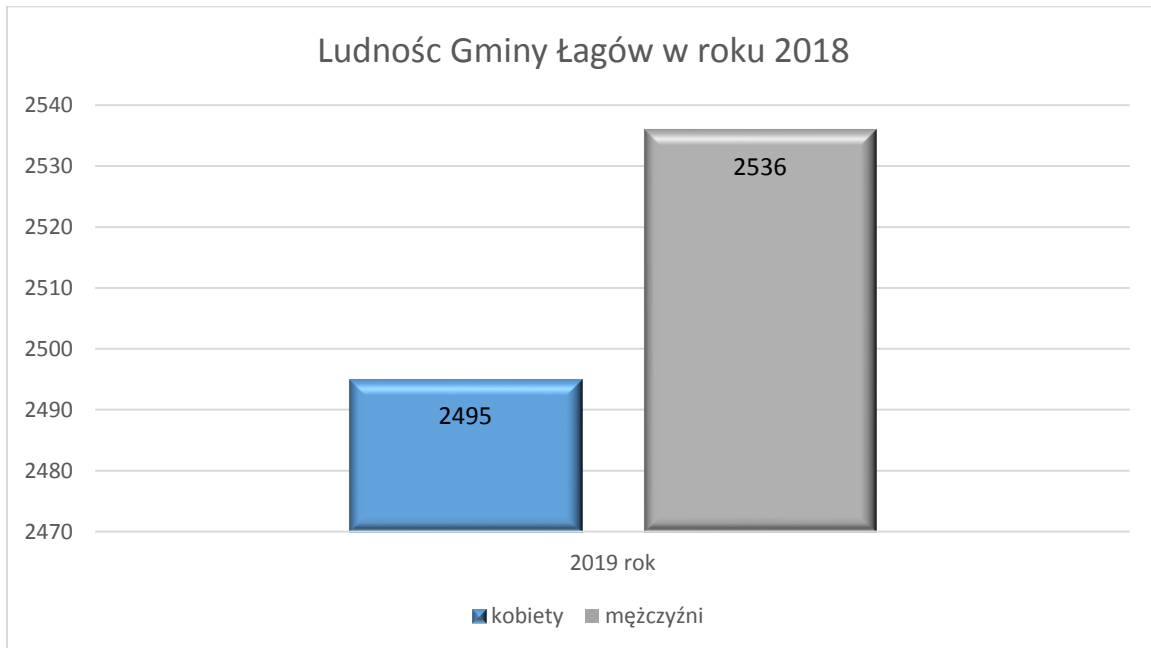

Źródło: Załącznik Nr 2/09 do Zarządzenia Wójta Gminy Łągów Nr 30/09 z dnia 14.07.2009 r.

1.2 Demografia

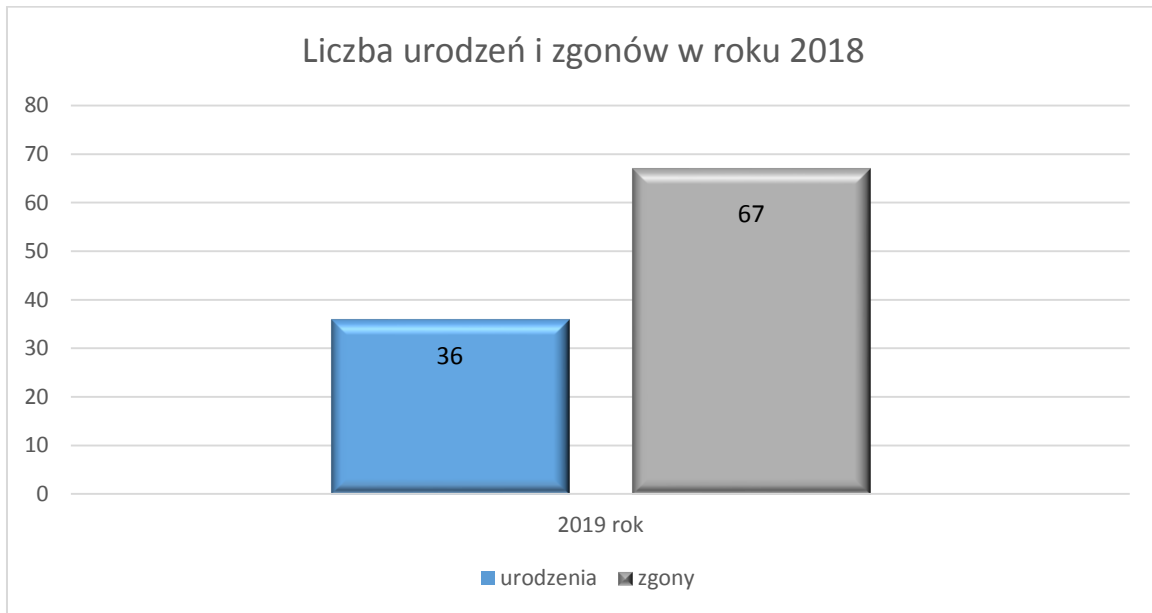
Zgodnie z informacjami o stanie mienia komunalnego Gminy Łągów na dzień 31.12.2019 roku zamieszkiwało 5.031 osób, w tym 2.495 kobiet i 2.536 mężczyzn.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć (stan na 31.12.2019 r.)

W Gminie Łągów w 2019 urodziło się 36 dzieci oraz odnotowano 67 zgonów.

Wykres 2. Liczba urodzonych dzieci oraz liczba zgonów (stan na 31.12.2019 r.)

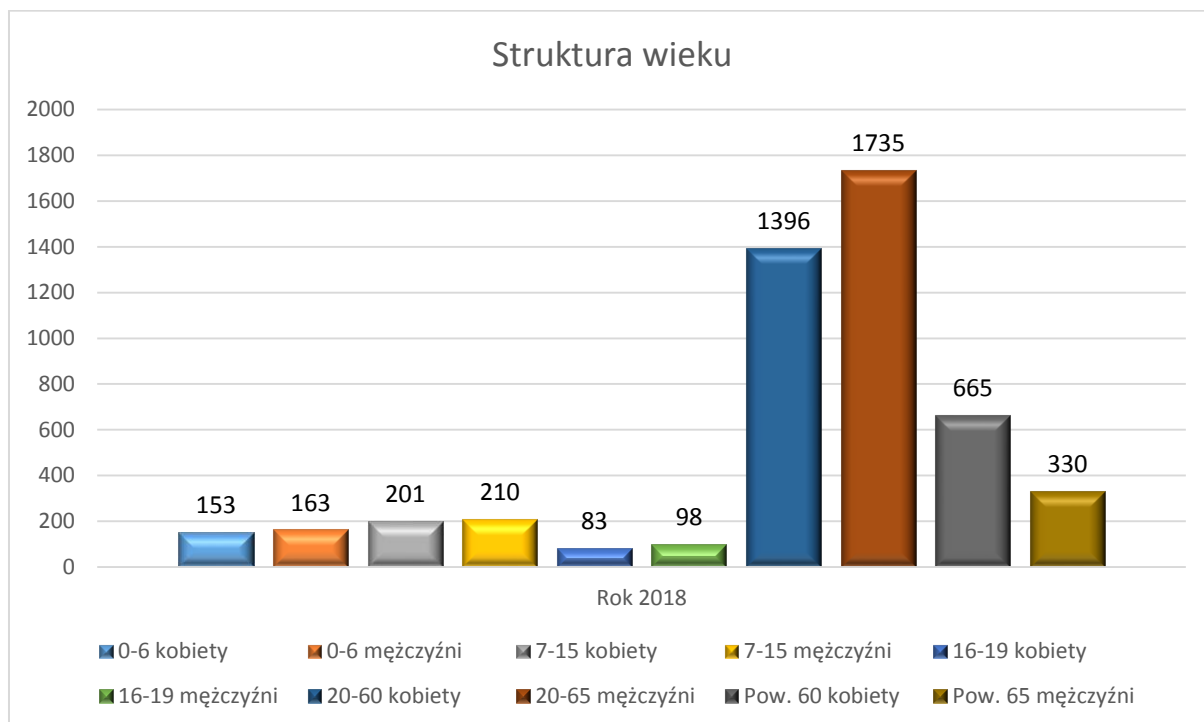

W Gminie Łągów w roku 2019 przeważali mężczyźni w wieku 20-65 lat – 1.735 mężczyzn oraz kobiety w wieku 20-60 lat – 1.396 kobiet. Liczba dorosłych wyniosła 4.216, a liczba osób poniżej 18 roku życia – 816.

Struktura wieku w Gminie Łągów zgodnie z zameldowaniem (stan na 31.12.2019 roku) przedstawia się następująco:

	Razem	Wiek < 18 lat	Dorośli	0-6		7-15		16-19		20-60	20-65	Pow. 60	Pow. 65	Razem	
				K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Rok 2019	5031	816	4216	153	163	201	210	83	98	1396	1735	665	330	2495	2536

Wykres 3. Struktura wieku (stan na dzień 31.12.2019 r.)

ROZDZIAŁ 2. Finanse Gminy

2.1 Dochody i wydatki Gminy Łagów

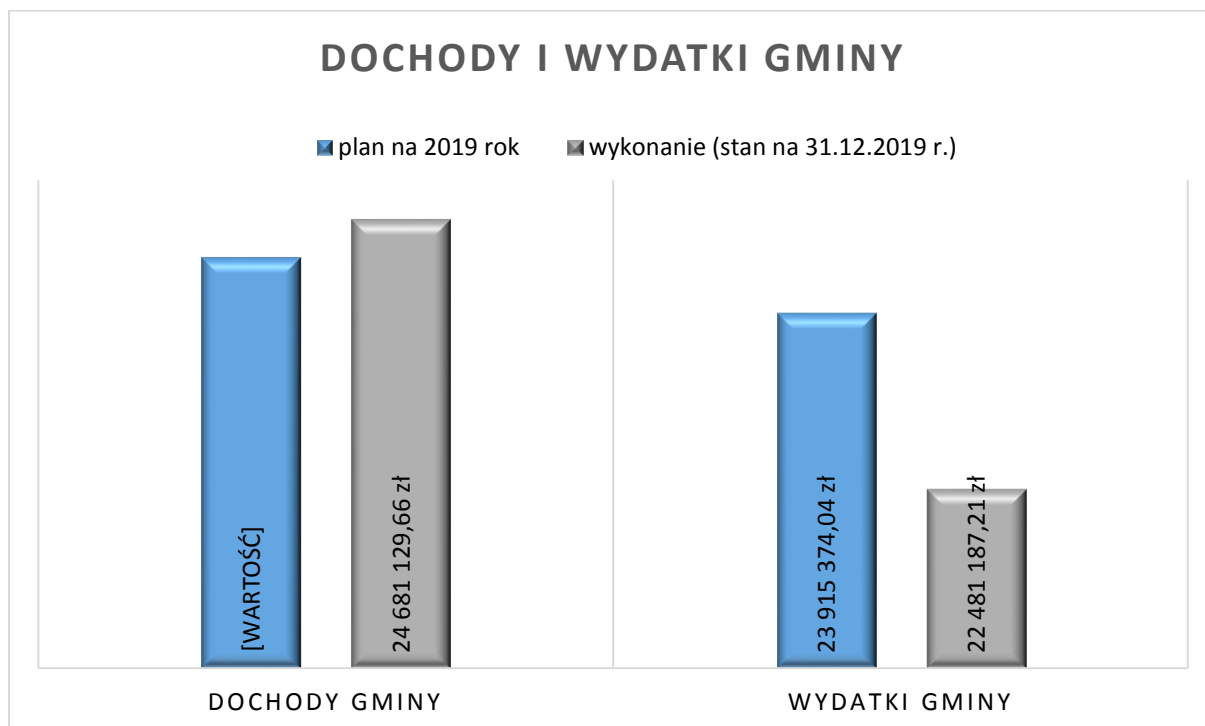
Informacja dotycząca stanu finansów Gminy Łagów sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe. Uchwała Nr III.17.2018 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie uchwały budżetowej Gminy Łagów zatwierdziła budżet na 2019 rok w wysokości:

- dochody - 23.116.363 zł, w tym dochody bieżące w kwocie 20.023.597 zł, a dochody majątkowe w kwocie 3.092.766 zł,
- wydatki - 21.935.270 zł, w tym wydatki bieżące w kwocie 18.150.724 zł, a wydatki majątkowe w kwocie 3.784.546 zł.

W ciągu roku kilkakrotnie dokonywano zmian w budżecie gminy zarówno uchwałami Rady, jak i Zarządzeniami Wójta. Na koniec roku 2019 budżet wynosił:

- dochody – plan 24.370.467,04 zł, w tym dochody bieżące to kwota 22.560.701,04 zł, realizacja 22.687.241,62 zł, tj. 100,5% planu, a dochody majątkowe na plan 1.809.766 zł, realizacja 1.993.888,04 zł, tj. 110,2% planu,
- wydatki - plan 23.915.374,04 zł, w tym wydatki bieżące na plan 20.727.733,04 zł, realizacja 20.026.870,46 zł; tj. 96,6%, a wydatki majątkowe na plan 3.187.641 zł, realizacja 2.454.316,75 zł, tj. 77% planu.

Wykres 4. Dochody i wydatki Gminy Łagów w 2019 roku

- **Dochody budżetu** Gminy Łągów na koniec 2019 roku wyniosły 24.681.129,66 zł.

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2003 Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.).

Dochody budżetu Gminy Łągów w roku 2019 zostały zrealizowane w wysokości 24.370.467,04 zł, co stanowi 101,27% planu, z tego:

Lp.	Rodzaj	Plan	Wykonanie	% wykonania
1.	Dochody bieżące	22.560.701,04 zł	22.687.241,62 zł	100,56 %
2.	Dochody majątkowe	1.809.766,00 zł	1.993.888,04 zł	110,17 %
Razem		24.370.467,04 zł	24.681.129,66 zł	101,27 %

Lp.	Rodzaj	Wykonanie	Wskaźnik udziału
1.	Dochody bieżące	22.687.241,62 zł	91,92 %
2.	Dochody majątkowe	1.993.888,04 zł	8,08 %
Razem		24.681.129,66 zł	100,00 %

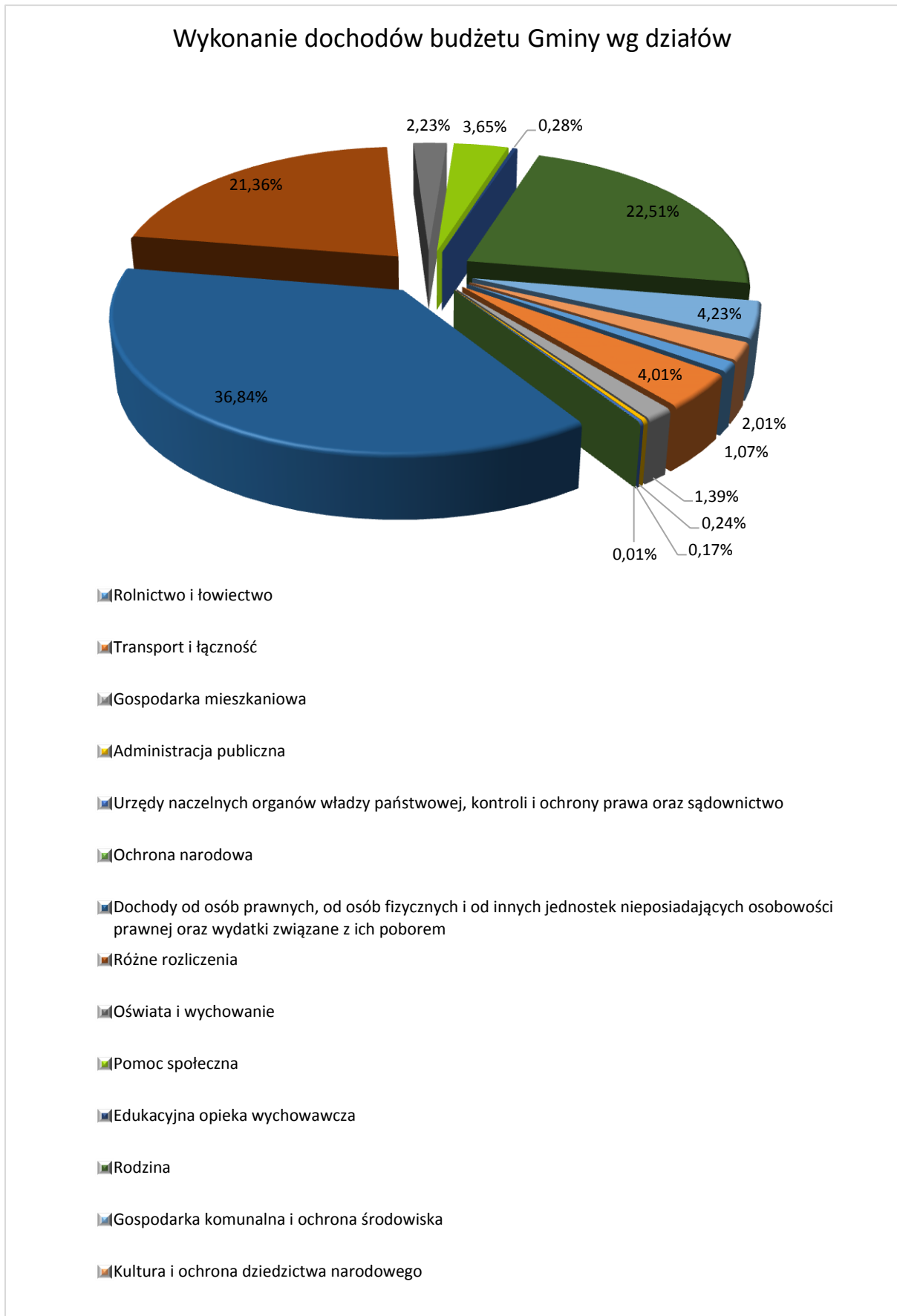
Z powyższego zestawienia wynika że realizacja dochodów budżetowych w roku 2019 kształtowała się następująco:

- dochody majątkowe stanowiły 8,08% ogółu zrealizowanych dochodów i zostały wykonane w kwocie 1.993.888,04 zł,
- dochody bieżące stanowiły 91,92% ogółu zrealizowanych dochodów i zostały wykonane w kwocie 22.687.241,62 zł.

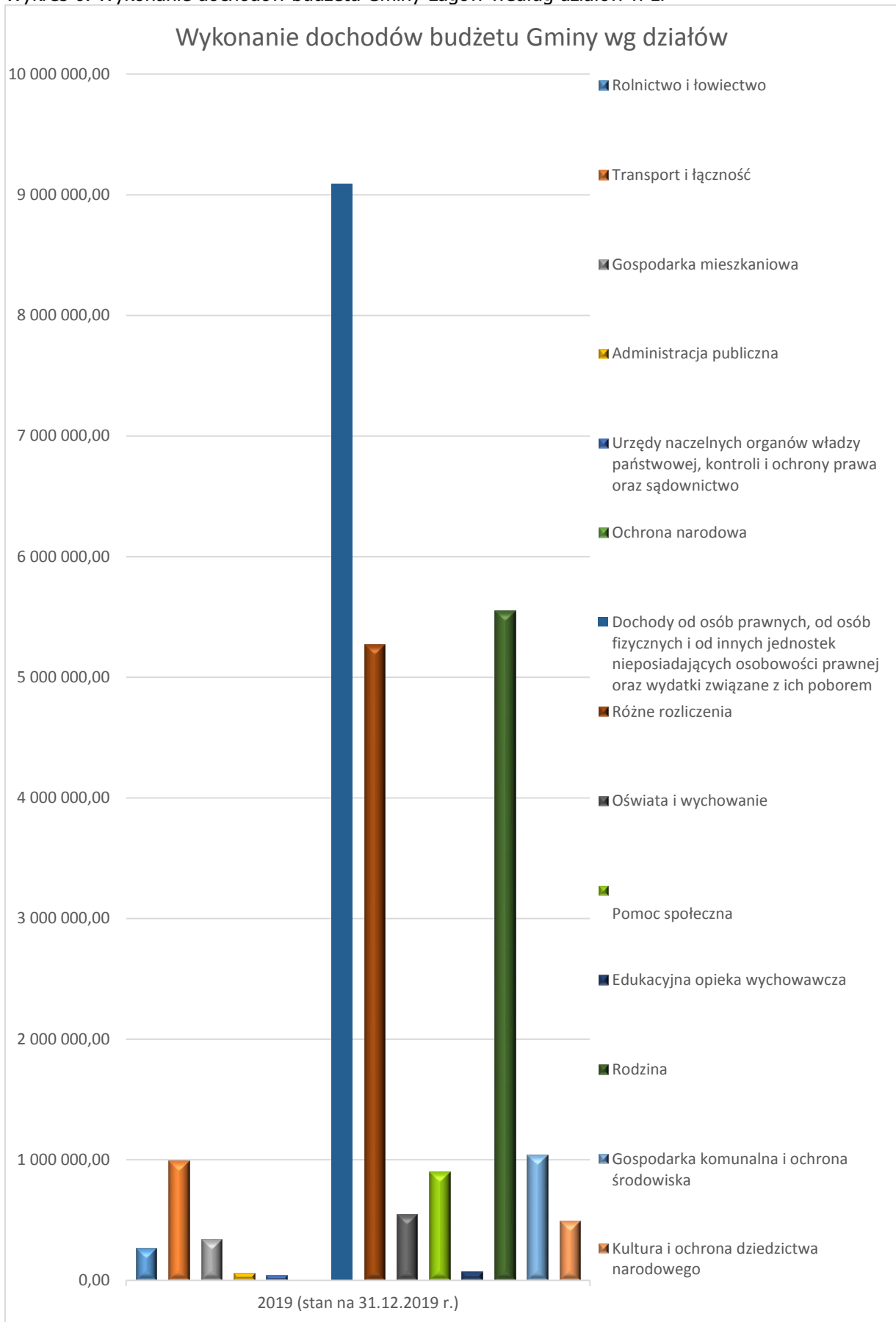
Wykonanie dochodów budżetu Gminy Łągów za 2019 rok według działów:

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie	Wskaźnik udziału
10	Rolnictwo i łowiectwo	265 151,01	1,07%
600	Transport i łączność	990 559,00	4,01%
700	Gospodarka mieszkaniowa	342 550,52	1,39%
750	Administracja publiczna	58 701,87	0,24%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwo	41 982,29	0,17%
752	Ochrona narodowa	2 496,89	0,01%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	9 092 907,32	36,84%
758	Różne rozliczenia	5 271 588,94	21,36%
801	Oświata i wychowanie	550 169,55	2,23%
852	Pomoc społeczna	901 492,51	3,65%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	69 340,80	0,28%
855	Rodzina	5 554 748,96	22,51%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 043 683,64	4,23%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	495 756,36	2,01%
Razem		24 681 129,66	100,00%

Wykres 5. Wykonanie dochodów budżetu Gminy Łągów według działów w %.

Wykres 6. Wykonanie dochodów budżetu Gminy Łągowy według działów w zł

Z powyższego zestawienia wynika, że największy udział w wykonaniu dochodów ogółem stanowiły dochody z działu 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, które wyniosły 9.092.907,32 zł, tj. 36,84% wydatków ogółem.

- **Wydatki budżetu** Gminy Łagów na koniec 2019 roku wyniosły 22.481.187,21 zł.

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez Gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych Gminie do wykonania.

Wydatki budżetu Gminy Łagów w roku 2019 zostały zrealizowane w wysokości 22.481.187,21 zł, co stanowi 94,00 % planu, z tego:

Lp.	Rodzaj	Plan	Wykonanie	% wykonania
1.	Wydatki bieżące	20.727.733,04 zł	20.026.870,46 zł	96,62 %
2.	Wydatki majątkowe	3.187.641,00 zł	2.454.316,75 zł	76,99 %
Razem		23.915.374,04 zł	22.481.187,21 zł	94,00 %

Realizacja wydatków budżetowych:

Lp.	Rodzaj	Wykonanie	Wskaźnik udziału
1.	Wydatki bieżące	20.026.870,46 zł	89,08 %
2.	Wydatki majątkowe	2.454.316,75 zł	10,92 %
Razem		22.481.187,21 zł	100,00 %

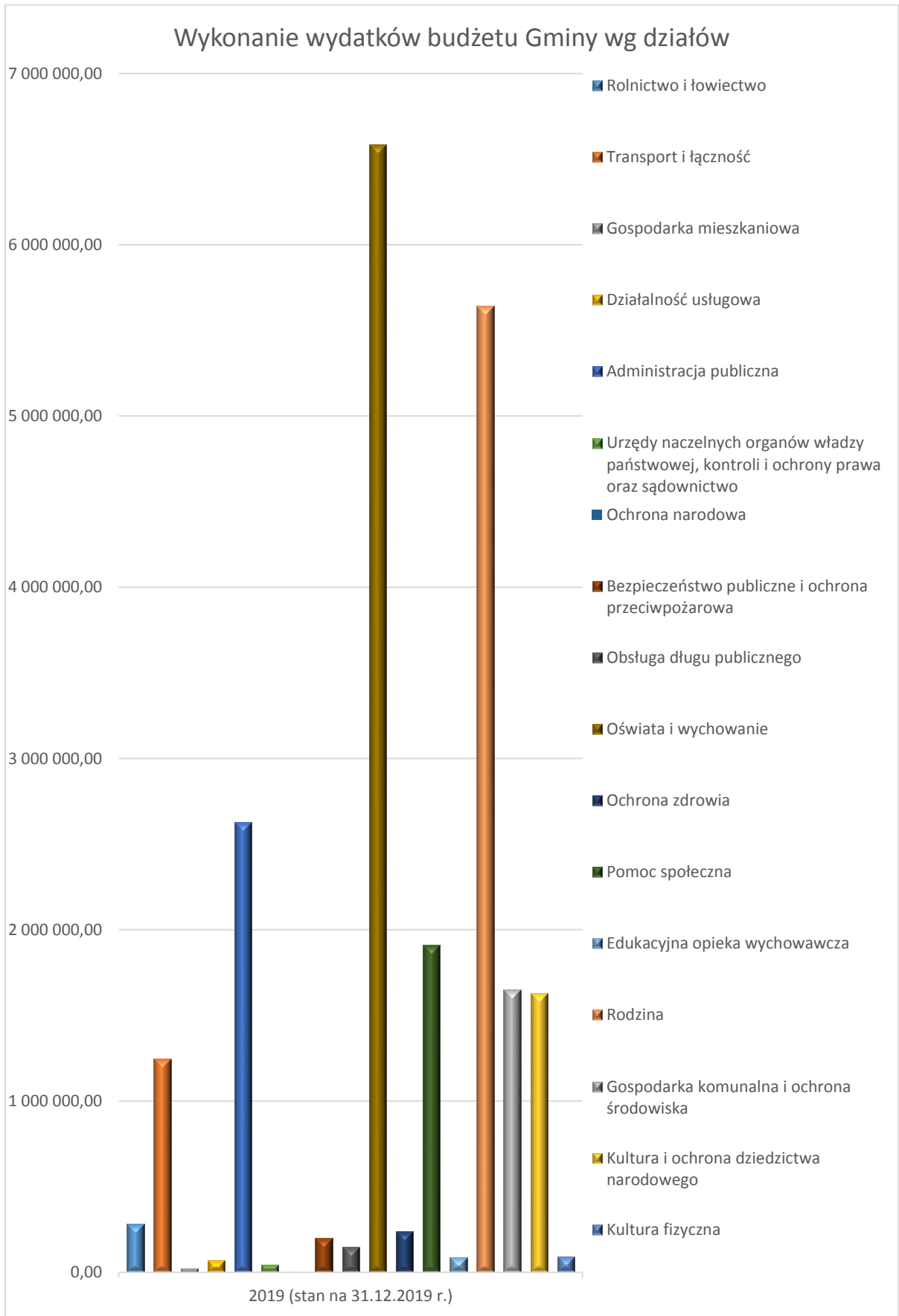
Z powyższego zestawienia wynika, że realizacja wydatków budżetowych w roku 2019 kształtowała się następująco:

- wydatki majątkowe stanowiły 10,92% ogółu zrealizowanych wydatków i zostały wykonane w kwocie 2.454.316,75 zł,
- wydatki bieżące stanowiły 89,08% ogółu zrealizowanych wydatków i zostały wykonane w kwocie 20.026.870,46 zł.

Wykonanie wydatków budżetu Gminy Łągów za 2019 rok według działów:

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie	Wskaźnik udziału
10	Rolnictwo i łowiectwo	283 097,08	1,26%
600	Transport i łączność	1 246 013,15	5,54%
700	Gospodarka mieszkaniowa	23 256,75	0,10%
710	Działalność usługowa	70 157,05	0,31%
750	Administracja publiczna	2 630 506,42	11,70%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwo	41 982,29	0,19%
752	Ochrona narodowa	2 496,89	0,01%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	200 300,73	0,89%
757	Obsługa długu publicznego	146 337,51	0,65%
801	Oświata i wychowanie	6 585 026,01	29,29%
851	Ochrona zdrowia	238 796,80	1,06%
852	Pomoc społeczna	1 910 520,08	8,50%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	86 676,00	0,39%
855	Rodzina	5 645 612,52	25,11%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 649 587,12	7,34%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 629 031,49	7,25%
926	Kultura fizyczna	91 789,32	0,41%
Razem		22 481 187,21	100,00%

Wykres 7. Wykonanie wydatków budżetu Gminy Łagów według działów w zł

Z powyższego zestawienia wynika, że największy udział w wykonaniu wydatków ogółem stanowiły wydatki z działu 801 — Oświata i wychowanie, które wyniosły 6.585.026,01 zł, tj. 29,29% wydatków ogółem.

2.2 Przychody i rozchody Gminy Łągów

Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wolnych środków, a także rozchody z tytułu spłat kredytów i pożyczek w roku 2019 przedstawiają się następująco:

Przychody ogółem:

- plan: 826.504,50 zł,
- wykonanie: 1.400.249,77 zł,

w tym:

- wolne środki - art. 217 ust.2 pkt 6 ufp
plan: 826.504,50 zł,
wykonanie: 1.400.249,77 zł;

Rozchody ogółem:

- plan: 1.281.597,50 zł
- wykonanie: 1.281.597,50 zł,

w tym:

- spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych
plan: 1.281.597,50 zł,
wykonanie: 1.281.597,50 zł.

Według planu budżetu po zmianach na dzień 31 grudnia 2019 roku nadwyżka budżetu Gminy wynosiła 455.093,00 zł. Na koniec 2019 roku budżet zamknął się nadwyżką w wysokości 2.199.942,45 zł.

2.3 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych (zakończenie)

W 2019 roku wykonano w ramach zaplanowanych przedsięwzięć inwestycyjnych następujące inwestycje:

- **„Łagów, Zamek Joannitów (XIV w.): ratowniczy remont zagrożonego katastrofą pd.-zach. naroża murów obronnych – ETAP I”** – Inwestycja uzyskała dofinansowanie w ramach rezerwy na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w ramach programu OCHRONA ZABYTKÓW 2019 z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Remont murów – 50 m² naroża południowo zachodniego murów, polegał na wykonaniu prac budowlano konserwatorskich, prowadzących do wyeliminowania stanu awaryjnego oraz rewaloryzacji zniszczonych fragmentów. Konieczne było ustabilizowanie i wzmocnienie strefy posadowienia. Jako wzmocnienie posadowienia murów zastosowano bezwibracyjną technologię opartą na ciśnieniowej iniekcji cementowej „jetgrouting”. Wykonane zostały również spięcia i przeszycia występujących spękań i zarysowań.

W kolejnym roku konieczne będzie dokonanie dalszego etapu polegającego na rekonstrukcji muru, w warstwach licowych wykonany zostanie kompleksowy remont z zastosowaniem materiałów dedykowanych do konserwacji zabytków wraz z estetyzacją.

Na każdym etapie prac wymagany był nadzór architektoniczny i konserwatorski.

Kwota dofinansowania 500.000,00 zł, całkowita wartość inwestycji I etapu to ponad 975.558,89 zł. Środki pochodzące z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Ochrona zabytków, przeznaczonego na realizację zadania pn. „Łagów, Zamek Joannitów (XIV w.) remont południowo-zachodniego naroża murów obronnych” – 495.756,36 zł;

- **„Łagów - ogólnodostępne miejsce rekreacji na granicy szlaków”** - operacja mająca na celu: Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej poprzez budowę 12 miejsc parkingowych dla turystów i osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości życia

mieszkańców poprzez utworzenie ulicznej ładowarni solarnej dla urządzeń mobilnych. Inwestycja została współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020. Celem operacji było udostępnienie przyjaznego miejsca rekreacji przede wszystkim mieszkańcom, ale również wszystkim zainteresowanym użytkownikom, wyposażonego w rozwiązania, dla osób z niepełnosprawnościami oraz ekologiczno-innowacyjne poprzez stworzenie nowej, łatwo i ogólnodostępnej, niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej (1 miejsce) oraz oddania do nieodpłatnego korzystania ulicznej ładowani solarnej do urządzeń mobilnych – szt. 1. W ramach projektu została stworzona nowa, łatwo i ogólnodostępna, niekomercyjna infrastruktura rekreacyjna. W miejscu na granicach szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych i przyrodniczych, zarówno pieszych jak i rowerowych powstały miejsca postojowe, wypoczynku, ciągi piesze, pieszo-jezdne. Miejsca postojowe są dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Ciągi piesze i pieszo-jezdne zapewnią możliwość poruszania się osobom niepełnosprawnym z problemami ruchowymi, w tym poruszającymi się na wózkach inwalidzkich oraz ułatwią poruszanie się osobom słabo widzącym i niewidomym. Do użytku masowego, zostało udostępnione nowatorskie rozwiązanie - uliczna ładowarka solarna, do ładowania urządzeń mobilnych, takich jak komórka, tablet itp. zapewniająca możliwość jednoczesnego ładowania kilku urządzeń, dzięki temu poza funkcjami edukacyjnymi i proekologicznymi będzie ona pełnić funkcję integratora dla osób ładujących swoje urządzenia, którzy w tym czasie będą mogli m.in ze sobą porozmawiać. Realizacja inwestycji obejmowała:

- wykonanie 12 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, w tym 2 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych,
- wyznaczenie i wykonanie ciągów pieszo jezdnych,
- stworzenie miejsc odpoczynku,
- montaż urządzenia zasilania energią słoneczną typu STREETCHARGER doładowania urządzeń mobilnych takich jak smartfon, laptop, tablet.

Wysokość otrzymanego dofinansowania: 190.601,43 zł, wartość inwestycji: 858.351,94 zł;

- **„Budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy Łagów”** - mając na względzie zgłaszane Gminie potrzeby mieszkańców w zakresie rozbudowy oświetlenia ulicznego dróg gminnych, w 2019 roku zamontowano lampy solarne w miejscowości : Jemiołów, Łagówek, Wielopole, Sieniawa. Inwestycja niewątpliwie wpłynie na bezpieczeństwo ludzi i mienia. Koszt montażu 29.984,30 zł;

- **„System nawodnienia boiska sportowego przy ul. Sulęcińskiej w Łagowie”** – 24.846,00 zł;

- dotacja w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych - „Aktywna tablica” – 28.000,00 zł;
- doposażenie placów zabaw wraz z montażem, zakup materiałów budowlanych na naprawę ławek w ramach funduszu sołeckiego – 26.877,02 zł.

2.4 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych (w trakcie realizacji)

Gmina Łagów na realizację różnorodnych zadań przeznaczala środki własne oraz pozyskiwała środki finansowe zewnętrzne, w tym środki europejskie, głównie na działania związane z infrastrukturą drogową, techniczną, edukacyjną, sportową, kulturową oraz szeroko rozumianym społeczeństwem.

Pozyskane środki zewnętrzne oraz środki własne, Gmina Łagów w roku 2019 przeznaczyła na realizację m.in. następujących projektów:

- **„Zagospodarowanie Parku Przyzamkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Łagowie”** - inwestycja uzyskała dofinansowanie w ramach konkursu nr RPLB.04.05.01-IŻ.00-08-K01/16” - Oś Priorytetowa 4 Środowisko i kultura, Działanie 4.5 Kapitał przyrodniczy regionu, Poddziałanie 4.5.1 Kapitał przyrodniczy regionu – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt ma na celu stworzenie uporządkowanej przestrzeni oraz zaadaptowanie obszaru istniejącego parku do funkcji przyrodniczo-edukacyjnej wraz z aktywizacją społeczną w zakresie świadomości przyrodniczej zarówno turystów jak i mieszkańców. Powstający obiekt w postaci parku wyposażonego w Pawilon dydaktyczny, ścieżki przyrodniczo dydaktyczne stanie się niezwykle ważnym elementem edukacji przyrodniczej i ekologicznej regionu.

Zakres prac obejmuje zagospodarowanie Parku Przyzamkowego polegającego na rozbiorce fundamentów po nieistniejącym już budynku, adaptacji zachowanej piwnicy po zabytkowym przyzamkowym budynku gospodarczym na funkcje edukacyjno-wystawienniczą (kontynuacja funkcji, jaką ma Pawilon Zielony), oczyszczeniu brzegu jeziora Trześniowskiego, demontażu istniejących pomostów drewnianych, umocnienie części brzegu po - przez poprowadzenie drewnianej promenady dydaktyczno-widokowej wzdłuż linii brzegowej i wyprowadzeniem jej nad taflę jeziora, montażu małej architektury, wykonaniu niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych na istniejących drzewach i krzewach, wykonaniu nasadzeń, wykonanie ścieżek i iluminacji świetlnej oraz zamontowaniu systemu monitoringu i wykonanie ścieżki pieszo rowerowej z możliwością dojścia od strony amfiteatru.

W 2019 r. w związku z realizacją inwestycji wydatkowano: 361.542,18 zł.

Zakończenie prac budowlanych zaplanowano na 30.06.2020 r.

Całkowita wartość inwestycji: 2,5 mln zł;

- **Przebudowa dróg gminnych w Gminie Łagów** - w ostatnich latach infrastruktura drogowa Gminy Łagów rozwija się dzięki dofinansowaniu w ramach programów rządowych, w 2018 r. w ramach Programu na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej udało się przebudować 0,6 km drogi za kwotę ponad 1 mln. przy dofinansowaniu 702 tys. zł. Ze środków własnych przebudowano drogę gminną w miejscowości Łagów - ulicę Szkolną za kwotę ponad 260 tys. zł oraz drogę w m. Toporów – Etap I za kwotę 361 tys. zł. Obecnie w ramach kolejnego dofinansowania w ramach Funduszu Dróg Samorządowych prowadzone będą kolejne dwie inwestycje drogowe w Toporowie i Sieniawie.

Corocznie na remonty przeznaczają się znaczne środki finansowe. Polityka w zakresie rozwoju drogownictwa w Gminie nie opiera się wyłącznie na budowie nowych odcinków dróg, w roku 2019 przeznaczono środki na remonty już istniejących nawierzchni:

- budowa chodnika na drodze gminnej w Niedźwiedziu – 18.230,00 zł,
- zakup materiałów budowlanych na utwardzenie płytami ażurowymi drogi w Gronowie – 13.544,84 zł,
- usługi remontowe – łatanie i równanie dróg gminnych – 63.699,70 zł,
- tłuczeń na drogi gminne (w tym transport i rozplantowanie) – 45.756,98 zł,
- udrożnienie i przebudowa kanalizacji burzowej na terenie gminy – 29.682,74 zł,
- dokumentacja projektowo – kosztorysowa dla dróg w m. Toporów (ul. Krótka, ul. Leśna i u. Kolejowa) - 25.000,00 zł,
- malowanie pasów – 9.141,36 zł,
- wycinka drzew przy drogach w m. Sieniawa, Toporów i Kosobudz – 9.500,00 zł,
- materiały budowlane na remont chodnika na ul. Lipowej w Łagowie – 37.332,41 zł,
- zakup kostki brukowej do Żelechowa – 4.760,00 zł,

- przebudowa chodnika w miejscowości Sieniawa – 72.608,41 zł,
- mapa do celów projektowych, opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego i dokumentacji geotechnicznej (ul. Ogrodowa) w Łągowie – 23.990,00 zł,
- zakup równiarki w Kłodnicy – 9.000,00 zł.

Rok 2019 był kontynuacją polityki rozwoju infrastruktury drogowej. Celem przeprowadzenia planowanych inwestycji był rozwój infrastruktury, służącej poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie jakości sieci dróg gminnych do norm i parametrów technicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- **Przebudowa drogi gminnej w m. Sieniawa (działki nr ewid. 435; 434/1; 128) – ulica nazwana przez mieszkańców ul. Szkolną** - projekt jest elementem kompleksowego planu polepszenia systemu komunikacyjnego Gminy Łągów. W 2016 r. przebudowano w miejscowości Sieniawa w ramach własnych środków budżetowych oraz współpracy ze Starostwem Powiatowym w Świebodzinie odcinek drogi nr 1221F głównej przebiegającej przez miejscowość, łączącej się z odcinkiem drogi będącej przedmiotem wniosku. Planowana do przebudowy droga z uwagi na zły stan nawierzchni, występujące liczne ubytki, nierówności i powstające w czasie opadów zastoiny wody zagraża użytkownikom pieszym i kierowcom, nie odpowiadając żadnym normom technicznym obowiązującym w odniesieniu do dróg. Istniejąca droga posiada nawierzchnię wykonaną z kamieni polnych. W ramach przebudowy drogi planowana jest częściowa przebudowa sieci kanalizacyjnej.

Planowana przebudowa dotyczy całej długości drogi, przy której zlokalizowane są zabudowania. Przebudowa będzie polegała na wykonaniu nowej nawierzchni jezdni z kostki betonowej, zjazdów do posesji.

Termin zakończenia prac planowany jest na 30.08.2020 r.

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych uzyskano na ten cel: 335.523,00 zł;

- **Przebudowa drogi gminnej w m. Toporów - ul. Szkolna** - w 2018 r. przebudowano w miejscowości Toporów w ramach własnych środków budżetowych odcinek drogi nr 003201F biegnącej od drogi powiatowej do skrzyżowania z odcinkiem drogi planowanej obecnie do przebudowy oraz odcinek drogi/wjazdu do szkoły. Obecna nawierzchnia ul. Szkolnej jest częściowo wykonana z kamieni polnych oraz częściowo gruntowych utwardzanych lokalnie tłuczniem kamiennym.

Planowana przebudowa dotyczy drogi o długości 0,5 km i szerokości jezdni 5,5 m. Przebudowa będzie polegała na wykonaniu nowej nawierzchni jezdni z kostki betonowej, zjazdów do posesji, a także chodników szerokości 2,0 m.

Termin zakończenia prac planowany jest na 30.08.2020 r.

Wartość inwestycji: 1,1 mln zł.

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych uzyskano na ten cel: 707.697,00 zł.

Gmina Łagów złożyła również wnioski o dofinansowanie dla niżej wymienionych projektów:

- **Przebudowa przepompowni ścieków i sieci grawitacyjno-tłocznej na dz. Nr 140/2, 139/7 w Łagowie ul. Spacerowa** - jedną z największych inwestycji, przed którą stoi obecnie Gmina Łagów jest przystąpienie do realizacji prac wynikających z dokumentacji projektowej dot. PRZEBUDOWA PRZEPOMPOWNI ŚCIEKÓW I SIECI KANALIZACYJNO – TŁOCZNEJ w Łagowie. Projekt dotyczy przebudowy istniejącej przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej mającej na celu poprawę funkcjonowania urządzeń i rurociągów będących w złym stanie technicznym, wymianę istniejącego kontenera, w którym mieszczą się tablice elektryczne i automatyka sterowania urządzenia, rozbiórkę budynku nr 2 nadbudowy nad komorą przepompowni oraz przebudowę istniejących rurociągów kanalizacyjnych. Niezbędna jest przebudowa istniejącej przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej w celu poprawy funkcjonowania urządzeń i rurociągów. Istniejąca przepompownia zbiera ścieki z miejscowości Łagów, Łagówek, Jemiołów. Sieniawa, Wielopole. Zarówno pompy w przepompowni jak i istniejące urządzenia oraz rurociągi są w bardzo złym stanie technicznym. Realizacja projektu pozwoli na płynne odprowadzenie ścieków sanitarnych z miejscowości Łagów oraz zabezpieczy okoliczne jezioro przed niekontrolowanymi wyciekami ścieków.

Inwestycja ubiega się o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 Osi Priorytetowej 4. Środowisko i kultura Działania 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa.

Wartość projektu: 2.038.819,40 zł.

Wnioskowana kwota dofinansowania: 1.182.749,50 zł.

Prace budowlane potrważą do 30.11.2021 r.;

- **Budowa sieci wodociągowej z przyłączami oraz kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami w m. Stok** - planowana inwestycja została zgłoszona do dofinansowania w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Projekt zakłada budowę sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej wraz z przepompownią ścieków dla miejscowości Stok oraz rurociąg tłoczny na odcinku Stok-Gronów odprowadzający ścieki na oczyszczalnię ścieków w miejscowości Gronów.

Całkowita wartość inwestycji, jaka została założona do wniosku: 2.016.785,41 zł.

Wartość dofinansowania: 1.043.316,00 zł.

Wykonanie projektu planowane jest do końca 2022 r.;

- **Budowa 2 obiektów Otwartych Stref Aktywności, w wariantach podstawowym, na terenie Gminy Łągów, w miejscowości Sieniawa i Toporów** - inwestycja została dofinansowana w ramach programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA).

W skład każdego z zestawów wchodzi następujące urządzenia: zestaw biegacz wolnostojący, orbitek, wyciskanie i wyciąg górny, rower wolnostojący, jeździec wolnostojący, wioślarz wolnostojący, twister i stepper, wahadło i odwodziciel, motyl integracyjny, narciarz, prasa nożna pojedyncza, tablica z regulaminem, stół do gry w szachy i warcaby, kosze na śmieci, ławki.

Pomimo dwukrotnie ogłoszonego postępowania przetargowego nie udało się wyłonić w 2019 r. wykonawcy robót budowlanych. Ceny najkorzystniejszych ofert znacznie przewyższały kwotę, którą Gmina mogła przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, co skutkowało unieważnieniem obu postępowań przetargowych.

Budowa kolejnych już siłowni zewnętrznych, to w polityce Gminy kontynuowanie planów zagospodarowania terenów gminnych stanowiących centralne części wsi, będące miejscem spotkań mieszkańców, mają na celu poprawę standardu życia mieszkańców i ich integracji międzypokoleniowej. Wszystkie powstałe place, jak pokazuje doświadczenie, przyczynią się do wzrostu aktywności ruchowej oraz bezpieczeństwa wypoczynku i rekreacji mieszkańców tych obszarów wiejskich. Ponadto rewitalizacja tych bardzo często zdegradowanych miejsc publicznych wpływa znacznie na poprawę wizerunku miejscowości podnosząc zarazem atrakcyjność turystyczną.

Wartość inwestycji: 95 tys. zł.

Wysokość dofinansowania w kwocie: 48 tys. zł.

Planowany termin zakończenia do 30.06.2020 r.;

- **Przebudowa dróg gminnych w Łągowie (ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej, ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya)** - również w ramach Funduszu Dróg Samorządowych zostały złożone dwa wnioski na dofinansowanie przebudowy dróg gminnych. Każdy z wniosków dopuszczał możliwość zawarcia w ich treści trzech odcinków dróg bezpośrednio ze sobą połączonych. Pierwszy dotyczy ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej w Łągowie. Drugi obejmuje: ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya. Drogi posiadają nawierzchnie tłuczniową. Stan nawierzchni jest bardzo zły, występują liczne ubytki, nierówności i w czasie opadów zastoiny wody. Planowana przebudowa będzie dotyczyć drogi o łącznej długości 1,8 km. Będzie ona polegała na wykonaniu nowej, jednorodnej pod względem technicznym i funkcjonalnym nawierzchni o stałej szerokości dróg 5,5 m. Planowane jest wykonanie nawierzchni jezdni i zjazdów do posesji z kostki betonowej, chodników szerokości 2,0 m. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu użytkownikom zostanie wprowadzona nowa docelowa organizacja ruchu. Pozostałe ulice zostaną wykonane w ramach środków własnych gminy, tj. W. Szymborskiej, J. Słowackiego. Bezpośrednimi użytkownikami i

odbiorcami powstałej infrastruktury drogowej będą mieszkańcy miejscowości Łagów oraz mieszkańcy Gminy Łagów, turyści oraz uczestnicy ruchu drogowego korzystający z drogi.

W związku z przebudową dróg, na ich długości zostanie uzupełniona sieć kanalizacyjna i wodociągowa.

Całkowita wartość inwestycji: 3.164.579,00 zł.

2.5 Informacja o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów za 2019 rok

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łagów sporządzona została w oparciu o Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jst (Dz.U. 2015, poz. 92).

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łagów uchwalona została Uchwałą Nr III.11.2018 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2018 roku na lata 2019-2025.

W ciągu 2019 roku dwukrotnie dokonywano zmian WPF tj.:

- Uchwałą Nr XII.88.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019 roku,
- Uchwałą Nr IX.59.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 27 czerwca 2019 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa składa się z dwóch części zawierające:

1. dochody i wydatki w latach 2019-2025 (po zmianach) z podziałem na dochody i wydatki bieżące i majątkowe wg źródeł ich pochodzenia, wyodrębnione wydatki na obsługę długu, na usługę organu, rozchody budżetu, spłaty rat kapitałowych oraz wynik budżetu,
2. przedsięwzięcia majątkowe.

Dochody w roku 2019 wykonano w kwocie 24.681.129,66 zł, z tego dochody bieżące wyniosły 22.687.241,62 zł, a dochody majątkowe 1.993.888,04 zł.

Wydatki w roku 2019 roku wykonano w kwocie 22.481.187,21 zł, z tego wydatki bieżące wyniosły 20.026.870,46 zł, a wydatki majątkowe 2.454.316,75 zł.

Wynik budżetu w roku 2019 wyniósł 2.199.942,45 zł.

Stan zobowiązań Gminy Łagów za 2019 rok to kwota 4.511.403,77 zł, stanowiąca 18,28% wykonanych dochodów ogółem (w tym zobowiązanie ZGKiM w Gronowie w wysokości 20.000,32 zł).

łącznie spłacono zobowiązań w 2019 roku na kwotę 1.281.597,50 zł.

W kolejnych latach zgodnie z Uchwałą Nr III.11.2018 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2019-2025 zaplanowano spłatę zobowiązań w wysokości:

- 2019 rok – 1.281.597,50 zł,
- 2020 rok – 925.800,00 zł,
- 2021 rok – 949.156,93 zł,
- 2022 rok – 686.400,00 zł,
- 2023 rok – 686.400,00 zł,
- 2024 rok – 686.400,00 zł,
- 2025 rok – 557.246,52 zł.

Z prognozy kwoty długu Gminy i jego spłaty wynika, że w latach 2019-2025 (lata objęte prognozą) Gmina Łagów spełnia wskaźnik spłaty, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Przychody budżetu okresu sprawozdawczego: 1.400.249,77 zł.

Rozchody budżetu okresu sprawozdawczego: 1.281.597,50 zł.

Przy realizacji budżetu Gminy Łagów na koniec 2019 roku zasada równowagi budżetu w rozumieniu art. 242 ustawy o finansach publicznych została zachowana.

Spełnienie relacji – art. 242 ufp	Plan	Wykonanie
Wynik operacyjny brutto = dochody bieżące – wydatki bieżące	1.832.968,00 zł	2.660.371,16 zł
Dochody bieżące – wydatki bieżące + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki – (art. 242 ust. ufp)	2.659.472,50 zł	4.060.620,93 zł

ROZDZIAŁ 3.

Informacje o stanie mienia komunalnego

Gmina zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 506) może samodzielnie decydować o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych przy zachowaniu wymogów zawartych w odrębnych przepisach tworzących mienie komunalne.

Ustawa definiuje pojęcie mienia komunalnego, jako własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera dane wynikające z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 869, z późn. zm.).

Gmina Łagów jest właścicielem majątku zwanym mieniem komunalnym. Dysponuje zasobem majątkowym w sposób bezpośredni oraz pośredni – przy pomocy gminnych jednostek organizacyjnych.

Szczegółowy podział jednostek organizacyjnych Gminy Łagów przedstawia się następująco:

1. jednostki budżetowe:

- Urząd Gminy Łagów,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Łagowie,
- Samorządowe Przedszkole w Łagowie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łagowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie,

2. zakłady budżetowe:

- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łagowie z/s Gronów.

Majątek w dyspozycji Gminy Łagów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 89.112.814,10 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 91.743.020,65 zł. Wartość majątku gminnego w poszczególnych grupach w latach 2018-2019 przedstawia się następująco:

Lp.	Grupa	Wartość majątku gminnego na dzień 31.12.2018 r.	Wartość majątku gminnego na dzień 31.12.2019 r.
1.	Wartość gruntów	4.884.449,00 zł	4.687.931,00 zł
2.	Wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	77.428.041,73 zł	79.325.009,59 zł
3.	Wartość urządzeń technicznych i maszyn itp.	1.821.187,51 zł	1.811.061,35 zł
4.	Wartość środków transportu	980.067,56 zł	1.723.662,56 zł
5.	Wartość środków pozostałych	3.999.068,30 zł	4.195.356,15 zł
Razem		89.112.814,10 zł	91.743.020,65 zł

Wartość majątku gminnego wg jednostek organizacyjnych przedstawia się następująco:

- **Urząd Gminy Łagów:**

a) wartość majątku na dzień 31.12.2018 r. wynosił łącznie	- 36.163.807,52 zł,
w tym:	
– wartość gruntów	- 4.884.449,00 zł,
– wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 28.091.911,42 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn itp.	- 505.633,45 zł,
– wartość środków transportu	- 648.410,00 zł,
– wartość środków pozostałych	- 2.033.403,65 zł,
b) wartość majątku na dzień 31.12.2019 r. wynosił łącznie	- 38.712.262,27 zł,
w tym:	
– wartość gruntów	- 4.687.931,00 zł,
– wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 29.988.879,28 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn itp.	- 506.856,69 zł,
– wartość środków transportu	- 1.352.505,00 zł,
– wartość środków pozostałych	- 2.176.090,30 zł.

Jak wynika z powyższych danych wartość majątku Urzędu Gminy na przełomie roku 2018/2019 po rozliczeniu przychodów i rozchodów wzrosła o kwotę 2.548.454,75 zł. Przyczyny wzrostu to:

- budowa miejsc parkingowych na ul. Spacerowej w Łagowie,
- budowa chodnika na ul. Lipowej w Łagowie,
- ratowniczy remont murów obronnych, przy obiekcie „ZAMEK” w Łagowie,
- budowa systemu nawodnienia boiska sportowego w Łagowie,
- wymiana zbiorników ciepłej wody w obiekcie „Zamek” w Łagowie,
- zakup pojazdu strażackiego Kamaz dla OSP Toporów;

- **Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej:**

a) wartość majątku na dzień 31.12.2018 r. wynosił łącznie	- 41.843.413,04 zł,
w tym:	
– wartość budynków, lokali mieszkalnych	

– i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 40.627.740,60 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn	- 705.235,55 zł,
– wartość środków transportu	- 331.657,56 zł,
– wartość środków pozostałych	- 178.779,33 zł,
b) wartość majątku na dzień 31.12.2019 r. wynosił łącznie	- 41.886.654,56 zł,
w tym:	
– wartość budynków, lokali mieszkalnych	
– i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 40.627.740,60 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn	- 705.235,55 zł,
– wartość środków transportu	- 368.657,56 zł,
– wartość środków pozostałych	- 185.020,85 zł.

Jak wynika z powyższych danych wartość majątku ZGKiM na przełomie roku 2018/2019 po rozliczeniu przychodów i rozchodów wzrosła o kwotę 43.241,52 zł. Wzrost spowodowany został zakupem piaskarki i doposażenia;

- **Ośrodek Pomocy Społecznej:**

a) wartość majątku na dzień 31.12.2018 r. wynosił łącznie	- 137.230,29 zł,
w tym:	
– wartość budynków, lokali mieszkalnych	
– i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 43.029,50 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn itp.	- 7.432,50 zł,
– wartość środków pozostałych	- 86.768,29 zł,
b) wartość majątku na dzień 31.12.2019 r. wynosił łącznie	- 137.609,29 zł,
w tym:	
– wartość budynków, lokali mieszkalnych	
– i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	- 43.029,50 zł,
– wartość urządzeń technicznych i maszyn itp.	- 7.432,50 zł,
– wartość środków pozostałych	- 87.147,29 zł.

Jak wynika z powyższych danych wartość majątku OPS na przełomie roku 2018/2019 po rozliczeniu przychodów i rozchodów zmniejszyła się o kwotę 379,00 zł. Przyczyny zmniejszenia:

- różnice w wartości mienia spowodowana jest doposażeniem biur;

• **Samorządowe Szkoły Podstawowe w: Łagowie, Toporowie i Sieniawie oraz Samorządowe Przedszkole w Łagowie:**

a) wartość majątku na dzień 31.12.2018 r. wynosił łącznie - 10.968.363,25 zł,

w tym:

- wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej - 8.665.360,21 zł,
- wartość urządzeń, maszyn itp. - 602.886,01 zł,
- wartość środków pozostałych - 1.700.117,03 zł,

b) wartość majątku na dzień 31.12.2019 r. wynosił łącznie - 11.006.494,53 zł,

w tym:

- wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej - 8.665.360,21 zł,
- wartość urządzeń, maszyn itp. - 591.536,61 zł,
- wartość środków pozostałych - 1.747.097,71 zł,
- wartość środków transportu - 2.500,00 zł.

Jak wynika z powyższych danych wartość majątku Samorządowych Szkół Podstawowych oraz Przedszkola na przełomie roku 2018/2019 wzrosła o kwotę 38.131,28 zł. Przyczyny wzrostu w Samorządowych Szkołach Podstawowych i Samorządowym Przedszkolu to:

- doposażono szkołę w Łagowie w statyw mikrofonu, dwa monitory interaktywne, głośniki, pralkę, dokupiono zbiory biblioteczne, licencję na dziennik elektroniczny,
- doposażono Przedszkole Samorządowe w Łagowie o zakup tablicy multimedialnej, trzech dywanów, regałów, taboretów elektrycznych do kuchni,
- doposażono Samorządową Szkołę Podstawową i Oddział Przedszkolny w Sieniawie o drukarkę laserową, dwa monitory interaktywne, uzupełniono zbiory biblioteczne,
- doposażenia Samorządowej Szkoły Podstawowej i Oddziału Przedszkolnego w Toporowie o kamerą zewnętrzną, drabiny, szafy metalowej na odczynniki chemiczne, kserokopiarkę, uzupełniono zbiory biblioteczne.

Zestawienie zbiorcze majątku gminnego wg jednostek organizacyjnych:

Lp.	Grupa	Wartość majątku gminnego na dzień	Wartość majątku gminnego na dzień
-----	-------	-----------------------------------	-----------------------------------

		31.12.2018 r.	31.12.2019 r.
1.	Urząd Gminy Łagów	36.163.807,52 zł	38.712.262,27 zł
2.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	41.843.413,04 zł	41.886.654,56 zł
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej	137.230,29 zł	137.609,29 zł
4.	Samorządowe Szkoły Podstawowe w: Łagowie, Toporowie i Sieniawie oraz Samorządowe Przedszkole w Łagowie	10.968.363,25 zł	11.006.494,53 zł
Razem		89.112.814,10 zł	91.743.020,65 zł

Jak wynika z powyższych danych wartość majątku Gminy na przełomie roku 2018/2019 po rozliczeniu przychodów i rozchodów **wzrosła o kwotę 2.630.206,55 zł.**

Grunty

Jednym z podstawowych zasobów mienia komunalnego Gminy Łagów są grunty. Powierzchnia gruntów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła ogółem 287,2812 ha, w tym:

- grunty orne – 18,1369 ha,
- sady – 0,0919 ha,
- łąki – 1,5083 ha,
- pastwiska – 2,3284 ha,
- lasy i grunty leśne oraz grunty zadrzewione – 4,6724 ha,
- tereny zurbanizowane zieleń – 22,7155 ha,
- drogi gminne – 207,9974 ha,
- grunty pod wodami – 7,8200 ha,
- grunty różne (inne) – 2,6736 ha,
- zurbanizowane tereny niezabudowane – 0,1141 ha,
- zurbanizowane tereny mieszkaniowe – 19,2227 ha.

Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Łagów ulega ciągłym zmianom. Po dokonaniu rozliczenia przychodów i rozchodów (poniżej) powierzchnia gruntów zmniejszyła się w 2019 roku w stosunku do roku 2018 o 2,0750 ha.

Przychody wyniosły 0,2932 ha, w tym:

- odpłatne nabycie prawa własności gruntów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Niedźwiedziu – 0,0300 ha,
- nieodpłatne nabycie prawa własności gruntów o Skarbu Państwa w miejscowości Łagów – 0,2632 ha.

Rozchody wyniosły 2,3382 ha, w tym:

- sprzedaż gruntu – 0,4839 ha,
- inne (wykaz zmian gruntowych) – 0,0000 ha,
- przekształcenie prawa użytkowania w prawo własności – 1,8843 ha.

Sprzedano w 2019 roku łącznie 4 nieruchomości: 2 w obrębie Łagów, 1 w obrębie Sieniawa, 1 w obrębie Toporów. Wartość 1 m kwadratowego gruntu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 1,63 zł.

Budynki i budowle

Innym składnikiem mienia Gminy Łagów są budynki i budowle. Gmina Łagów jest właścicielem 103 budynków i budowli (stan na 31.12.2019 r.), w tym:

- 21 budynków mieszkalnych, w których znajduje się 38 lokali mieszkalnych,
- 14 budynków użyteczności publicznej (szkoły – 3, w tym 2 z oddziałami przedszkolnymi, przedszkole – 1, kluby i świetlice wiejskie – 9, budynki administracyjne – 1),
- hydrofornie - 10 i 10 ujęć wód,
- przystanki autobusowe - 32,
- inne/pozostałe - 16.

Wodociągi i kanalizacja

W Gminie Łagów łączna długość sieci wodociągowej wynosi 42,2 km i występuje w miejscowościach: Gronów, Stok, Jemiołów, Łagów, Łagówek, Niedźwiedź, Czyste, Żelechów, Toporów, Sieniawa, Sieniawa-Osiedle Górnicze i Wielopole.

Natomiast długość sieci kanalizacyjnych wynosi 61,9 km i występuje w miejscowościach: Gronów, Jemiołów, Łagów, Łagówek, Toporów, Sieniawa, Sieniawa-Osiedle Górnicze i Żelechów.

W Gminie funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: jedna w Gronowie i jedna w Toporowie.

Dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach

Na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Łagów:

- oznaczonej numerem działki 158/26 obręb Łagów została ustalona służebność drogowa celem dojścia i dojazdu do działek 158/11 i 159/5,
- oznaczonej numerem działki 15/5 obręb Sieniawa został ustanowiona służebność drogowa celem dojścia i dojazdu do działek 15/6,
- oznaczonej numerem działki 35/1 obręb Sieniawa została ustalona służebność drogowa celem dojścia i dojazdu do działek 35/2 (na rzecz PKP SA.),
- oznaczonej numerem działki 283/4 obręb Jemiołów została ustalona służebność drogowa celem dojścia i dojazdu do działek 283/3,
- oznaczonej numerem działki 146/7 obręb Łagów została ustalona służebność drogowa celem dojścia i dojazdu do działki 777 (dawne działki: 146/4 i 146/2).

Na pozostałych nieruchomościach stanowiących własność Gminy Łagów nie zostało ustanowione ograniczenia w prawo rzeczowe.

Na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Łagów nie ma ustalonych hipotek obciążających mienie komunalne. Gmina nie posiada żadnych udziałów w spółkach oraz nie posiada żadnych akcji.

Z ogólnej powierzchni gruntów stanowiących własność Gminy Łagów 287,2812 ha powierzchnia:

- 1,9149 ha została oddana w użytkowanie wieczyste dla 21 użytkowników,
- 1,3725 ha w zarządzie na czas nieokreślony - zarządca - ZSMP RK. Zielona Góra.

Gmina Łagów posiada zawartą ze Skarbem Państwa, Nadleśnictwem Świebodzin umowę dzierżawy nieruchomości od dnia 27 grudnia 2017 roku na czas nieokreślony w obrębie Łagów, obejmującą działkę nr 210/14 o powierzchni 0,0250 ha z przeznaczeniem na cele publiczne - parking oraz umowę dzierżawy z osobą fizyczną (Jabłonka) z dnia 10 września 2018 roku na czas nieokreślony obręb

Sieniawa obejmującą część działki nr 186 o powierzchni 0,0030 ha z przeznaczeniem pod przepompownie ścieków.

Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonania posiadania

Gmina Łągów za rok 2019 uzyskała dochody z tytułu wykonania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonania posiadania na łączną kwotę 392.068,18 zł, z tego z tytułu wpływów:

- ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie – 202.992,90 zł,
- z tytułu wpłat rocznych za oddanie gruntu w zarząd o powierzchni 1,3725 dla 1 zarządcy – 388,17 zł,
- z tytułu wpłat rocznych za oddanie gruntów gminnych w użytkowanie wieczyste o powierzchni 1,9149 ha dla 21 użytkowników – 3.097,11 zł,
- z dzierżawy składników majątkowych w kwocie – 185.590,00 zł (jest zawartych łącznie 30 umów dzierżawy),
- z opłat za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 17.402,90 zł.

Dodatkowe informacje o stanie mienia komunalnego Gminy Łągów:

1.	Liczba ludności (osoby)	4.876
2.	Powierzchnia gminy (km ²)	199,1
3.	Liczba wsi sołeckich	12
4.	Ilość gospodarstw rolnych	444
5.	Ilość budynków komunalnych, w tym mieszkalnych	103 21
6.	Ilość mieszkań komunalnych	38
7.	Komunalne ujęcia wody (szt.)	10
8.	Długość sieci wodociągowych (km)	42,2
9.	Oczyszczalnie ścieków	2
10.	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	61,9
11.	Wysypiska śmieci (szt.)	0
12.	Przedszkola	1
13.	Ilość miejsc w przedszkolach	100

14.	Ilość szkół podstawowych	3
15.	Ilość uczniów w szkołach podstawowych	318
16.	Ilość gimnazjum	0
17.	Ilość uczniów w gimnazjum	0
18.	Liczba bibliotek	1
19.	Długość dróg gminnych (km)	92
20.	Przystanki autobusowe	32
21.	Parki i lasy komunalne (ha)	2,4
22.	Cmentarze komunalne	6
23.	Komunalne zbiorniki wodne	9
24.	Inne	0

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Łagów na dzień 31 grudnia 2019 r.

ROZDZIAŁ 4.

Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

Gmina Łagów realizuje przyjęte w ostatnich latach i obowiązujące na dzień sporządzenia niniejszego Raportu programy, strategie i plany rozwojowe. Są to między innymi:

4.1 Strategia Rozwoju Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Łagów na lata 2017-2023 została przyjęta Uchwałą Nr XXIV.186.2017 Rady Gminy Łagów z dnia 30 marca 2017 roku i stanowi podstawowy dokument, w którym sformułowane

zostały najważniejsze dla gminy i społeczności lokalnej priorytety, cele, kierunki i założenia jej zrównoważonego rozwoju na lata 2017-2023, a także wizję gminy w 2023, określoną jako:

„Łagów w 2023 roku, to Gmina Przedsiębiorcza, Elegancka, Racjonalna, Łaskawa, Atrakcyjna, gwarantująca mieszkańcom wysoki poziom życia, przedsiębiorcom doskonałe warunki inwestowania, turystom idealne miejsce wypoczynku i rekreacji, w pełni wykorzystująca historie, architekturę, dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze”.

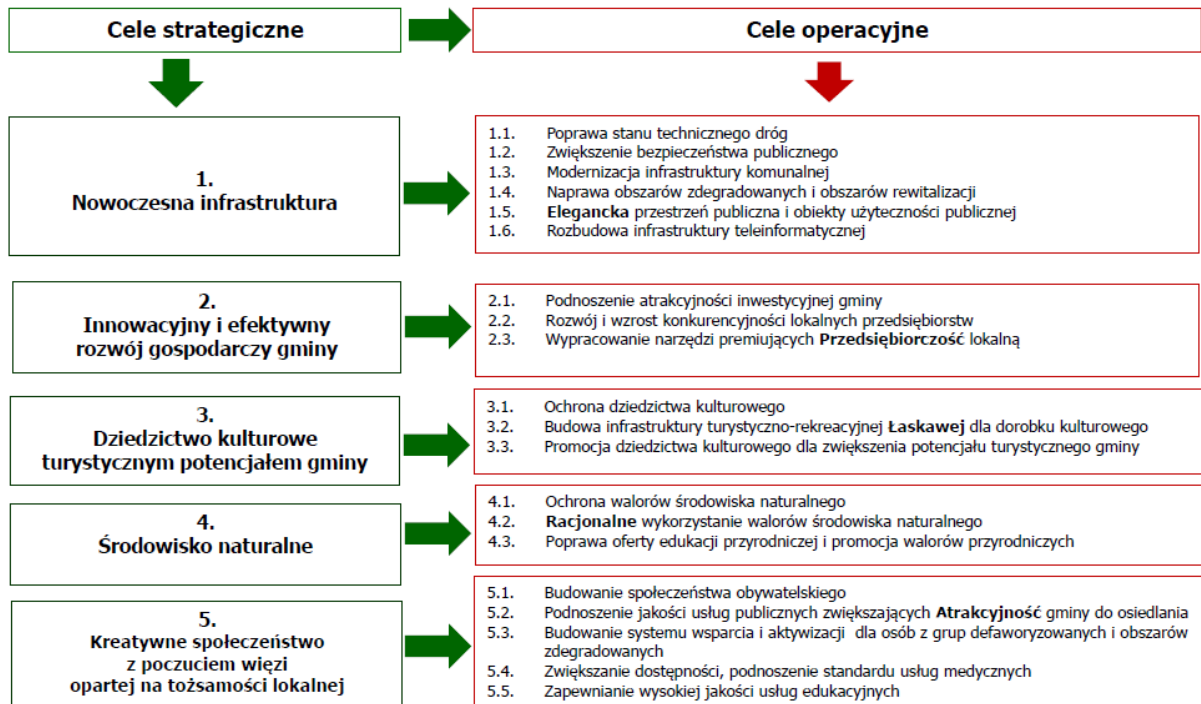
Za bezpośrednie wdrażanie Strategii odpowiada Wójt Gminy Łagów, którego pracę wspierają pracownicy Urzędu Gminy. Rada Gminy Łagów z kolei ustala priorytetowe listy zadań na dany rok budżetowy i kalendarzowy oraz zadań wieloletnich.

Zgodnie ze „Strategią” wizja rozwoju Gminy Łagów do roku 2023 została zdefiniowana w pięciu kluczowych obszarach tematycznych, tj.:

1. Infrastruktura,
2. Gospodarka,
3. Dziedzictwo kulturowe,
4. Środowisko,
5. Społeczeństwo.

Działania w tych obszarach, wyznaczone jako cele operacyjne, wpłyną na poprawę stanu technicznego Gminy, jej rozwój infrastrukturalny, ekonomiczny, kulturalno-turystyczny, społeczny i ekologiczny.

Zgodnie ze „Strategią” celami strategicznymi i operacyjnymi są:

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łągów do roku 2023, Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Nr XXIV.186.2017 z dnia 30 marca 2017 r.

Warunkiem prawidłowej realizacji celów zapisanych w „Strategii Rozwoju Gminy Łągów” jest uruchomienie znacznych środków finansowych w latach 2017-2020.

Na realizację inwestycji w roku 2019 wymienionych w punkcie 2.3. i 2.4 niniejszego opracowania Gmina Łągów pozyskiwała środki przede wszystkim z Unii Europejskiej i dotacji z budżetu państwa. Gmina w roku 2019 skorzystała m.in. z następujących programów:

- Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020,
- programy realizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Fundusz Dróg Samorządowych.

4.2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Przestrzennego Zagospodarowania Gminy

„Studium Uwarunkowań i Kierunków Przestrzennego Zagospodarowania Gminy” jest podstawowym dokumentem planistycznym, służącym do określenia strategicznego rozwoju przestrzennego Gminy Łągów, na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. Nr 15 z 1999 r., poz. 139 ze zm.). Stanowi dokument zawierający syntetyczny zestaw podstawowych informacji na temat środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu

zagospodarowania przestrzennego, a także funkcjonowania systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

Obowiązujące „Studium” Gminy Łągów (Uchwała Nr XXXIII/212/02 Rady Gminy Łągów z dnia 24 czerwca 2002 roku, zmieniona: Uchwałą Nr XXIV/146/06 Rady Gminy Łągów z dnia 28 lutego 2006 roku, Uchwałą Nr XXXVI/258/10 Rady Gminy Łągów z dnia 24 czerwca 2010 roku, Uchwałą Nr XVI/171/13 Rady Gminy Łągów z dnia 28 marca 2013 roku, Uchwałą Nr XXII.163.2016 Rady Gminy Łągów z dnia 21 grudnia 2016 roku, Uchwałą Nr XXXVII.263.2018 Rady Gminy Łągów z dnia 14 września 2018 roku oraz Uchwałą Nr IX.65.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku) wyznaczyło kierunek rozwoju przestrzennego.

Ostatnia Uchwała Nr IX.65.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku dotyczyła objęcia planami terenów zainwestowanych wymagających przebudowy, np. teren starej wieży ciśnień nad jeziorem (przeznaczony w obowiązującym studium pod trafostację) w celu mieszkalnictwa z usługami związanymi z wypoczynkiem i rekreacją – oznaczony w projekcie studium symbolem NS9.MNU16.

Na rysunku poniżej przedstawiono granice terenów objętych zmianą „Studium”.

Źródło: Załącznik Nr 2 do uchwały Nr IX.65.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku. Przyjęty w studium kierunek przeznaczenia terenu pod mieszkalnictwo z usługami wiąże się z określonymi standardami urbanistycznymi stanowiącymi miarę jakości przestrzeni:

- wskaźnik intensywności zabudowy: $0,44 \div 0,55$,
- wskaźnik zabudowy: $0,21 \div 0,35$,
- minimalny wskaźnik biologicznie czynnej powierzchni działki: 0,30,
- parametry zabudowy - maksymalna wysokości zabudowy 5.0 m. (za wyjątkiem istniejącej wieży (9,0 m),
- wielkość działki pod zabudowę 180 m^2 ,
- minimalna liczba miejsc postojowych dla samochodów osobowych:
 - w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej należy ustalić indywidualnie dla zamierzonego sposobu użytkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Gmina posiada plany miejscowe dla najatrakcyjniejszych terenów oraz obszarów konfliktowych i spodziewanych lokalizacji większych inwestycji.

4.3 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy

Na terenie Gminy Łągów wg stanu na dzień 31.12.2019 roku stan zasobów mieszkaniowych wyniósł:

- 38 lokali mieszkalnych, w budynkach stanowiących własność Gminy,
- 14 lokali mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy.

Wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Łągów na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Rok	Lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność Gminy			Lokale mieszkalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy	
	Budynki	Lokale socjalne	Lokale mieszkalne	Budynki	Lokale mieszkalne
stan na 31.12.2019	21	0	38	12	14

Sprzedaży mieszkań dokonuje się w oparciu o przyjęty przez Radę Gminy w Łągowie Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy. W roku 2019 nie sprzedano żadnego mieszkania.

4.4 Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości

Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na lata 2019-2021 przyjęty został Zarządzeniem Nr 17/2019 Wójta Gminy Łagów w dniu 1 kwietnia 2019 roku.

Wykonanie zarządzenia powierzono Kierownikowi Referatu Rolnictwa i Gospodarki.

Stan mienia komunalnego na dzień 31.12.2019 r. kształtuje się następująco:

Grunty:

Na dzień 31.12.2018r. powierzchnia gruntów wynosiła ogółem 289,3562 ha, a na dzień 31.12.2019 powierzchnia gruntów wynosi – 287,2812 ha, a w tym:

- grunty orne – 18,1369 ha,
- sady – 0,0919 ha,
- łąki – 1,5083 ha,
- pastwiska – 2,3284 ha,
- lasy i grunty leśne oraz grunty zadrzewione – 4,6724 ha,
- tereny zurbanizowane zieleni – 22,7155 ha,
- drogi gminne – 207,9974 ha
- grunty pod wodami – 7,8200 ha,
- grunty różne (inne) – 2,6736 ha,
- zurbanizowane tereny niezabudowane – 0,1141 ha,
- zurbanizowane tereny mieszkaniowe – 19,2227 ha.

Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Łagów ulega ciągłym zmianom i po dokonaniu rozliczenia przychodów i rozchodów zmniejszyła się o powierzchnię 2,0750 ha.

Zgodnie z „Planem Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości” Gmina Łagów zamierza udostępnić nieruchomości komunalne poprzez: sprzedaż, dzierżawę, najem, użyczenie oraz nabycie nieruchomości do zasobu.

Wyszczególnienie	Rok 2019 Plan
Sprzedaż w drodze przetargu i bezprzetargowo	0,2 ha
Sprzedaż użytkowanie wieczyste na własność na rzecz osób fizycznych i prawnych	-

Sprzedać mieszkania wraz z udziałem w gruncie na rzecz najemców	3 szt.
Wydać decyzje przekształceniowe z użytkowania wieczystego na własność	1 szt.
Wydzierżawić nieruchomości gminne	0,2 ha
Nabyć nieruchomości do zasobu	0,10 ha

Przychody – 0,2932 ha, w tym:

- odpłatne nabycie prawa własności gruntów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Niedźwiedziu – 0,0300 ha,
- nieodpłatne nabycie prawa własności gruntów od Skarbu Państwa w miejscowości Łagów – 0,2632 ha;

Rozchody – 2,3382 ha, w tym:

- sprzedaż gruntu – 0,4839 ha,
- inne (wykazy zmian gruntowych) – 0,0000 ha,
- przekształcenie prawa użytkowania w prawo własności – 1,8843 ha.

Sprzedano łącznie cztery nieruchomości: dwie w obrębie Łagów, 1 w obrębie Sieniawa, 1 w obrębie Toporów.

Wartość 1 m² gruntu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 1,63 zł.

W „Planie Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na lata 2019-2021” zaplanowano w roku 2019:

- koszty wynikające z przygotowania nieruchomości do sprzedaży na poziomie 10.000 zł oraz
- koszty wynikające z przygotowania nabywania nieruchomości do zasobu na poziomie 6.500 zł.

Wpływy osiągnięte z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oraz opłat z tytułu trwałego zarządu zaplanowano w roku 2019 na poziomie:

- z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność Gminy Łagów – 6.140 zł,
- wpływy z opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Łagów – 8.800 zł.

Gmina Łagów gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, kierując się przy tym zaspokajaniem potrzeb społeczności lokalnej i realizacją zadań publicznych:

- kontynuowanie działań inwestycyjnych związanych z programem skanalizowania wszystkich miejscowości Gminy,
- działania związane z remontem, utrzymaniem i budową dróg gminnych,
- działania związane z budową placów zabaw dla dzieci w poszczególnych miejscowościach Gminy,
- przyjmowanie do zasobu gruntów od ANR z przeznaczeniem na inwestycje gminne.

Nie ma uchwały w sprawie zasad zagospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Łagów. Rada Gminy każdorazowo podejmuje indywidualną uchwałę dla każdej zbywanej nieruchomości.

4.5 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łagów” opracowany został w 2016 r. i przyjęty Uchwałą Nr XIX.137.2016 Rady Gminy Łagów z dnia 17 czerwca 2016 roku. Potrzeba sporządzenia i realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wynika ze zobowiązań, określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno-energetycznym, przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku. Ponadto, opracowanie i wdrażanie PGN jest zgodne z polityką naszego kraju w przedmiocie sprawy i wynika z założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Plan ten pozwala Gminie na uzyskanie dofinansowania między innymi na cele termomodernizacyjne z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020.

Realizacja zadań określonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej zakłada dążenie do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20% w stosunku do poziomu z roku 1990 lub innego, możliwego do inwentaryzacji,
- zwiększenia udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20% w ogólnym zużyciu energii (w przypadku Polski 15%),
- redukcji zużycia energii pierwotnej o 20% w stosunku do prognoz na 2020 rok, czyli podniesienie efektywności energetycznej.

Zadaniami długoterminowymi, poprawiającymi stan środowiska atmosferycznego, ujętymi w Planie są:

- sukcesywna termomodernizacja budynków na terenie Gminy, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,

- wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- działania w zakresie likwidacji źródeł niskiej emisji.

Planowane efekty działań (zakładane wskaźniki):

- ograniczenie emisji CO₂ o 431 Mg CO₂, tj. o 15,2% do roku 2020,
- ograniczenie zużycia energii o 1.610 MWh, tj. o 15,1% do roku 2020,
- wzrost produkcji energii z OZE o 344 MWh, tj. o 0,1% do roku 2020,
- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza:
 - redukcja pyłu PM10 do 2020 roku względem roku bazowego – 2.329 kg,
 - redukcja benzo(a)pirenu do 2020 roku względem roku bazowego – 1,27 kg,
 - redukcja arsenu do 2020 roku względem roku bazowego – 0,28 kg.

Cel redukcyjny emisji dwutlenku węgla na obszarze Gminy Łagów określono w oparciu o planowane do realizacji przez Gminę i mieszkańców zadania inwestycyjne w perspektywie do roku 2020.

Gmina Łagów stara się realizować ww. cele, dlatego w roku 2019 zrealizowano, wspomniane w pkt. 2.3 niniejszego Raportu, następujące zadania inwestycyjne:

- „Łagów, Zamek Joannitów (XIV w.): ratowniczy remont zagrożonego katastrofą pd.-zach. naroża murów obronnych – ETAP I”,
- „Łagów - ogólnodostępne miejsce rekreacji na granicy szlaków”,
- „Budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy Łagów”,
- „System nawodnienia boiska sportowego przy ul. Sulęcińskiej w Łagowie.

W Gminie obowiązuje też zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów oraz zakaz rozpalania ognisk (zakaz nie dotyczy działań i czynności związanych z gospodarką leśną).

4.6 Program Ochrony Środowiska

W celu realizacji polityki ochrony środowiska w 2014 roku opracowano „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łagów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022”, który ma przyczynić się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie Gminy, poprawy jakości środowiska naturalnego i jakości życia mieszkańców, a także do zrównoważonego rozwoju Gminy.

Program Ochrony Środowiska wytycza cele polityki ekologicznej Gminy Łagów, takie jak:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przez zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzrost udziału w wykorzystywaniu zasobów odnawialnych,
- ochronę powietrza i ochronę przed hałasem przez redukcję emisji gazów i pyłów oraz emitorów hałasu i wibracji,
- ochronę wód przez właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz racjonalizację zużycia wody,
- ochronę gleb i powierzchni ziemi przez racjonalną gospodarkę rolną i minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań przemysłu oraz komunikacji,
- ochronę zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności przez zmniejszanie presji wynikającej z rozwoju gospodarczego.

W roku 2019 **zostały zrealizowane** następujące zadania ekologiczne przewidziane dla Gminy Łagów:

1. W ramach Priorytetu 5 – Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych:

a) w ramach działania 5.1 – Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej zrealizowano:

w ramach projektów:

- odbudowa zdegradowanych siedlisk nieleśnych i wodnych,
 - budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej udostępnianiu dla turystów obszarów chronionych, w tym budowa ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń,
 - ochrona ex situ i in situ o zagrożonych pulach genowych oraz gatunków chronionych,
- **„Zagospodarowanie Parku Przyzamkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Łagowie”;**

2. W ramach Priorytetu 12 – Kultura i dziedzictwo kulturowe

a) w ramach priorytetu:

1 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym,

2 - Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym,

zrealizowano w ramach projektów:

- rewitalizację, rewaloryzację, konserwację, renowację, restaurację, zachowanie, a także adaptację na cele kulturalne obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów obiektów wraz z ich otoczeniem,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia,

- **„Łagów, Zamek Joannitów (XIV w.): ratowniczy remont zagrożonego katastrofą pd.-zach. naroża murów obronnych – ETAP I”.**

W ramach propagowania działań proekologicznych, podnoszenia powszechnej świadomości ekologicznej, w tym edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie Gminy Łagów prowadzona jest w okresie wiosennym (kwiecień) kampania „Gminne porządki”. Polega ona na zbiorowym sprzątaniu śmieci zalegających poza miejscami przeznaczonymi do ich składowania. Jej celem jest wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.

4.7 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Łagów został przyjęty Uchwałą Nr V.33.2015 Rady Gminy Łagów z dnia 26 marca 2015 roku w sprawie „przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020”.

Powyższy Program realizowany jest przez przedstawicieli lokalnych instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe założone w Programie oscylują w pięciu najważniejszych obszarach związanych z przeciwdziałaniem przemocy, które są zbieżne z celami strategicznymi i operacyjnymi zawartymi w "Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łagów na lata 2016-2020" oraz "Gminnym Programie Wspieranie Rodziny w Gminie Łagów na lata 2018-2020", i są to:

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Łagów,
- zwiększanie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie ochrony i możliwości wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
- podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.

Powyższe cele są ze sobą ściśle powiązane.

Założeniem „Programu” jest tworzenie sprawnego systemu współpracy wszystkich instytucji i organizacji funkcjonujących w Gminie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorami „Gminnego Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020” są:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie,
- 3) Gminna Komisja do sp. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łagowie,
- 4) Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łagowie,
- 5) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Łagowie,
- 6) Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie i Toporowie,
- 7) Sąd Rejonowy w Świebodzinie:
 - a) Wydział III Rodzinny i Nieletnich, w tym zawodowi społeczni kuratorzy do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich,
 - b) Wydział II Karny, w tym zawodowi kuratorzy wykonujący orzeczenia w sprawach karnych,
- 8) Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie,
- 9) Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Świebodzinie,
- 10) Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Świebodzinie,
- 11) Organizacje pozarządowe:
 - a) Parafialny Zespół Caritas przy Parafii p.w. Św. Jana Chrzciciela w Łagowie,
 - b) Parafialny Zespół Caritas przy Parafii p.w. Narodzenia NMP w Sieniawie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1 - Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łagów.

W realizacji celu szczegółowego dotyczącego określenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łagów włączyli się przedstawiciele wszystkich instytucji wchodzących w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do sp. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie, który zapewnia obsługę administracyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, podjął próbę przyjrzenia się w sposób szczegółowy danym związanym ze skalą przemocy w rodzinie.

Analizując dane dotyczące zgłoszeń przemocy oraz realizując procedurę „Niebieskich Kart” pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej stworzyli mapę miejsc występowania zjawisk niepożądanych na terenie

Gminy, z podziałem na poszczególne sołectwa i ulice. Na tej podstawie wskazano 5 miejscowości, w których najczęściej występowały zjawiska przemocy w rodzinie. Były to:

- Kosobudz - 3 wszczęte Procedury „Niebieskich Kart”,
- Łagów - 2 wszczęte Procedury „Niebieskich Kart”,
- Jemiołów - 1 wszczęta Procedura „Niebieskich Kart”,
- Gronów - 1 wszczęta Procedura „Niebieskich Kart”,
- Toporów - 1 wszczęta Procedura „Niebieskich Kart”.

W ramach swojej działalności Zespół Interdyscyplinarny realizował działania określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie i podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Zespół Interdyscyplinarny liczył 13 osób, które są przedstawicielami następujących instytucji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie – 1 osoba,
- Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie - 2 osoby,
- Gminnej Komisji do sp. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łagowie - 1 osoba,
- Służby Zdrowia - 2 osoby,
- Oświaty - 3 osoby,
- Sądu Rejonowego w Świebodzinie - 2 osoby,
- Organizacji pozarządowych - 1 osoba.

Ponadto, w składzie Zespołu znajduje się Proboszcz lokalnej parafii (Sieniawa).

W toku prowadzonych czynności, Zespół Interdyscyplinarny pozyskał w roku 2019 następujące dane:

- założono 8 Niebieskich Kart w 7 rodzinach. Wszystkie procedury zostały zainicjowane przez Przedstawicieli Policji. Oprócz w/w kart grupy robocze prowadziły pracę z rodziną, w której Niebieska Karta były założone w 2018 roku. Liczba wszczętych w 2019 roku procedur była mniejsza niż w ubiegłym rokiem, gdzie uprawnione podmioty założyły 10 kart w 10 rodzinach,
- Przewodnicząca Zespołu powołała 8 grup roboczych. Grupy te spotykały się 18 razy i były zwoływane w zależności od zgłaszanych potrzeb i wynikały z indywidualnych problemów rodzin,

- na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy oraz wzywane osoby stosujące przemoc. Zespół wysłał 9 zaproszeń, dla 9 osób i 9 wezwań dla 9 osób. Podczas tych spotkań były podejmowane działania na rzecz 8 rodzin. W 7 przypadkach zakończono procedurę Niebieskich Kart, gdyż zaplanowane przez grupę roboczą działania zostały zrealizowane,
- podobnie jak w latach ubiegłych główną przyczyną występowania przemocy na terenie Gminy było nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc wobec rodziny. Na 8 wszczętych procedur tylko w dwóch przypadkach nie odnotowano pozostawiania przez sprawcę pod wpływem alkoholu,
- jak w latach ubiegłych osobami doznającymi przemocy były głównie kobiety,
- nie odnotowano występowania problemu przemocy wobec dzieci. Dzieci są uwikłane w problem przemocy, ale nie doświadczają jej bezpośrednio. Z danych wynika, że wśród rodzin z problemem przemocy, gdzie prowadzono procedurę, małoletnie dzieci (jedenaścioro) było w 5 rodzinach. Pozostałe przypadki dotyczą rodzin z dorosłymi osobami,
- do Punktu Konsultacyjnego działającym przy Urzędzie Gminy skierowano w sumie 10 osób celem opracowania planu pomocy w tym skorzystania z wsparcia specjalistów przyjmujących w ramach Punktu. Wszystkim osobom skierowanym do Punktu Konsultacyjnego zaproponowano spotkanie z członkami GKRPA i terapeutą dla osób uzależnionych. Na 10 osób skierowanych tylko 3 osoby skorzystały z proponowanej formy wsparcia. Wśród działań podejmowanych wobec osób doznających przemocy 5 osób zostało skierowanych na spotkanie z członkami GKRPA oraz z terapeutą dla osób współuzależnionych. Z propozycji skorzystały tylko 2 osoby,
- nie kierowano wniosków do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko rodzinie z art. 207 § 1 KK,
- nie kierowano do sądu wniosku o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności,
- żadna osoba stosującą przemoc w rodzinie nie została skierowana do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Świebodzinie,
- trzy rodziny w tym 13 osób zostało objętych pomocą finansową przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łągowie,
- nie zastosowano procedury odebrania dziecka przez pracownika socjalnego w związku z występowaniem w rodzinie przemocy,
- odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do sp. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2 - Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W **Ośrodku Pomocy Społecznej w Łągowie** pracownicy socjalni prowadzili monitoring rodzin, w których prowadzona była procedura „Niebieskich Kart”. Regularnie odwiedzali monitorowane środowiska, podejmując działania pomocowe jak i interwencyjne. Częstotliwość wizyt w środowisku uzależniona była od skali problemów występujących w danej rodzinie. Prowadzili również pracę socjalną w rodzinach dotkniętych przemocą, jak również wśród rodzin nią zagrożonych. Diagnozowali rodziny pod kątem rozpoznania potrzeb i sytuacji rodzinnej, opracowywali indywidualne plany pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc.

W ramach prowadzonych działań wielokrotnie kierowali wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób podejrzanych o stosowanie przemocy do Gminnej Komisji do sp. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie wśród przeprowadzanych interwencji 8 zakwalifikowano jako interwencje domowe. W ramach prowadzonych procedur „Niebieskich Kart” dzielnicowi odwiedzali rodziny objęte procedurą w ramach tzw. monitoringu środowiska. Systematyczne wizyty sprawdzających stan bezpieczeństwa w rodzinie dokonywane były średnio raz w miesiącu.

Funkcjonariusze w ramach profilaktyki uzależnień kierowali wnioski do Gminnej Komisji do sp. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby stosujące przemoc wobec najbliższych.

Ponadto, Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie w 2019 roku, wszczyniała i prowadziła dochodzenia związane z fizycznym lub psychicznym znęcaniem się nad rodziną (art. 207 § 1 KK).

Gminna Komisja do Spraw Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy Łągów również aktywnie uczestniczyła w zintegrowanych działaniach na rzecz rodzin uwikłanych i zagrożonych przemocą.

W ramach swoich uprawnień członkowie komisji udzielali informacji, m.in. o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddania się osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do leczenia odwykowego, w placówkach udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym. Prowadzili również monitoring spotkań ze specjalistami odbywającymi się w Punkcie konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy.

W ramach prac **Grup Roboczych**, które zostały powołane do realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny członkowie grup roboczych prowadzili z rodzinami rozmowy na temat konsekwencji doznawania przemocy, odpowiedzialności karnej za znęcanie się nad rodziną.

Prowadzono spotkania w ramach grup roboczych z rodziną zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3 - Zapewnienie ochrony i możliwości wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

W **Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie** w 2019 roku, w ramach działań pracownicy socjalni przyjmowali zgłoszenia dotyczące podejrzania występowania przemocy. Udzielali zainteresowanym osobom informacji lub też podejmowali szybką interwencję w środowisku. Zgłoszenia wymagające interwencji w środowisku, dotyczące zarówno osób, które korzystają i nie korzystały z pomocy społecznej, były podejmowane przez pracowników socjalnych, właściwych rejonów pracy socjalnej. Pracownicy socjalni weryfikowali wszystkie zgłoszenia dotyczące podejrzania występowania przemocy w rodzinie. W uzasadnionych przypadkach pracownicy wszczynali procedurę „Niebieskich Kart”.

W trakcie kontaktów z osobami doznającymi przemocy domowej pracownicy socjalni informowali o możliwości skorzystania z bezpiecznego i bezpłatnego schronienia na terenie woj. lubuskiego. Taką formę wsparcia zapewnia Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Ponadto, pracownicy socjalni wskazywali rodzinom wymagającym działań interwencyjnych możliwość skorzystania z pomocy Ośrodków Interwencji Kryzysowej m.in. w Międzyrzeczu, Gubinie, Sulęcinie, Gorzowie Wlkp., Zielonej Górze czy Żarach. W 2019 roku żadna rodzina dotknięta przemocą w rodzinie nie skorzystała ze schronienia pozostając w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Rodzinom uwikłanym w przemoc proponowano także wsparcie asystenta rodziny. W 2019 roku jedna rodzina dobrowolnie podjęła współpracę z asystentem rodziny. Ponadto jedna rodzina kontynuowała współpracę z asystentem, mimo zakończenia procedury.

Działania związane ze zwiększeniem pomocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie prowadzili również **funkcjonariusze Policji**, którzy każdorazowo informowali osoby dotknięte przemocą o możliwości skorzystania z bezpiecznego schronienia. W ramach prowadzonych czynności, w oparciu o teczkę „Przemoc w rodzinie” prowadzone przez dzielnicowych, funkcjonariusze realizowali wytyczne Komendy Głównej Policji w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W ramach realizacji czynności wynikających z procedury ujawniono w trakcie wykonywanych czynności: 19 osób pokrzywdzonych, w tym: 8 kobiet, 2 kobiety starsze, 1 niepełnosprawna, 3 mężczyzn, 1 starszy i 8 dzieci. Ujawniono 8 sprawców przemocy. W ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem” udzielano również porad, informacji dla ofiar przemocy domowej.

Gminna Komisja do sp. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aktywnie włączyła się w działania interwencyjne w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby stosujące przemoc w rodzinie - do GRPA wpłynęły 3 wnioski z prośbą o przeprowadzenie rozmowy motywującej do podjęcia leczenia odwykowego. Wnioski zostały skierowane przez Grupy Robocze powołane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Ważne działania związane ze zwiększeniem pomocy osobom doznającym przemocy prowadziły także **instytucje oświatowo-wychowawcze** z terenu Gminy - szkoły i przedszkola podejmowały działania interwencyjne związane ze zgłoszeniami dotyczącymi przemocy w rodzinie. Pedagodzy szkolni i wychowawcy ze szkół i przedszkoli wielokrotnie byli powoływani do Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w których regularnie uczestniczyli. Sporządzali także opinie dotyczące dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, a także podejmowali odpowiednie działania wobec nieletnich będących ofiarami lub świadkami przemocy domowej - stanowili więc cenne źródło informacji na temat sytuacji dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą.

W ramach swoich obowiązków służbowych **kuratorzy zawodowi** dla dorosłych Sądu Rejonowego w Świebodzinie uczestniczyli w posiedzeniach Grup Roboczych w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” i podejmowali działania leżące w ich gestii zgodnie z przyjętym planem.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie realizowany był bezpłatny program Partner. Adresowany był do pełnoletnich mężczyzn stosujących przemoc wobec partnerek. Celem głównym programu było powstrzymanie osób stosujących przemoc od zachowań niepożądanych i doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy, a także redukcja zachowań agresywnych uczestników, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe. Osoby wskazane w procedurze „Niebieskich Kart”, jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy wobec rodziny były każdorazowo informowane przez członków grupy roboczej o możliwości wzięcia udziału w programie, a także były do nich wysyłane pisemne zaproszenia do Programu - dodatkowo osoby te były motywowane do udziału w spotkaniu z członkami grupy roboczej w ramach procedury „Niebieskich kart”. W 2019 roku żaden z mieszkańców Gminy nie został skierowany do udziału w programie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4 - Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawisko związane z przemocą w rodzinie.

W **Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie** w 2019 roku prowadzony był szereg działań mających na celu pogłębienie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Łagowa. Pracownicy kolejny rok realizowali procedurę „Niebieskich Kart”. Wsparciem pracowników socjalnych w

roku 2019 były objęte rodziny dotknięte zagrożone przemocą. Rodzinom udzielono szczegółowej informacji dotyczącej możliwości otrzymania pomocy. Rodziny te otrzymały pomoc finansową oraz rzeczową. Pracownicy socjalni w trakcie pracy w terenie rozpowszechniali wśród podopiecznych materiały informacyjno - edukacyjne związane z przeciwdziałaniem przemocy.

Funkcjonariusze Policji w trakcie wykonywania obowiązków służbowych rozprawdzali wśród mieszkańców Gminy ulotki informacyjno-edukacyjne. Na stronie Komendy Powiatowej Policji znajdują się linki do stron: niebieska linia, lubuska niebieska tarcza, przemoc w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, handel ludźmi, pomoc ofiarom przestępstw i członkom ich rodzin. W Tygodniu Pomocy dla osób Pokrzywdzonych Przystępstwem udział brali Policjanci KPP w Świebodzinie. Prowadzili oni spotkania edukacyjno- informacyjne w szkołach wśród młodzieży. Ponadto, KWP w Gorzowie Wlkp. uruchomiła linie telefoniczne działające w całym województwie oraz utworzyła punkty konsultacyjne, w których dyżurowali policjanci.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Świebodzinie, jako instytucja diagnostyczno - terapeutyczna, świadczyła pomoc nie tylko dzieciom i młodzieży, ale także rodzicom i nauczycielom, obejmując w ten sposób środowisko wychowawcze dziecka. Poradnia objęła indywidualną opieką i wsparciem jedną rodzinę dotkniętą przemocą oraz prowadziła zajęcia grupowe i indywidualne.

Do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie włączyły się także **szkoły i przedszkola** z terenu Gminy, które jako instytucje oświatowo -wychowawcze, stanowiły niezwykle ważny element mający wpływ na kształcenie i wychowanie dzieci i młodzieży. Poprzez współpracę z różnymi organizacjami pozarządowymi instytucjami prowadziły one kampanie informacyjno - edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych. W szkołach i przedszkolach prowadzone były także spotkania i zajęcia warsztatowe dla rodziców, których celem było podniesienie ich kompetencji wychowawczych. Prowadzone były także warsztaty na temat asertywności, poczucia własnej wartości oraz rozwiązywania konfliktów bez przemocy. Rozpowszechniano także broszury i ulotki dotyczące zjawiska przemocy, a także informacje o lokalnych programach profilaktycznych.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych również realizowała swoje statutowe działania.

W 2019 roku **kuratorzy Sądu Rejonowego** w Świebodzinie uczestniczyli w Ogólnopolskiej Kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem”. Kuratorzy dla dorosłych, w ramach swoich obowiązków służbowych, udzielali pomocy również osobom, wobec których stosowana jest przemoc w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5 - Podnoszenie poziomu wiedzy umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.

W realizacji celu szczegółowego dotyczącego zwiększenia profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej oraz podejmowania skutecznych interwencji w środowiskach uczestniczyć powinni przedstawiciele różnych instytucji. W ramach tego działania pracownicy OPS oraz członkowie GKRPA uczestniczyli w szkoleniach: pt. „Postępowanie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia, przymusowego leczenia odwykowego, przyjęcie do domu pomocy społecznej oraz skierowanie na leczenie osoby chorej psychicznie. Zadania GKRPA i ZI wedle najnowszych zmian prawnych”, „Zjawisko przemocy w rodzinie oraz sytuacja psychologiczna osób doznających tej pomocy w rodzinie i możliwości pomocy”.

W kolejnych latach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2020 w dalszym ciągu przeprowadzane będą działania profilaktyczne, dotyczące przemocy w rodzinie oraz różnych jej aspektów, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz informowanie o szkodliwości zjawiska przemocy w rodzinie.

4.8 Gminny Program Wspierania Rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łagów na lata 2018-2020 został przyjęty przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr XXXII.244.2018 z dnia 29 marca 2018 roku. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Łagów.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza kierunki działań związane z organizowaniem lokalnego systemu wspierania rodziny przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mający na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji.

Program realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie przy udziale, Placówek oświatowych, Policji, Służby Zdrowia, Samorządu lokalnego, GKRPA, Organizacji pozarządowych, Związków wyznaniowych i Sądów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu wspierania rodziny oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej i rozwoju systemu pomocy dla rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich na terenie Gminy.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu

przyczyn występującego w nich kryzysu, a także wnioskowaniu do kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

W 2019 roku pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 20 rodzin (76 osób), w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa,
- 62 rodziny (240 osób) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym 20 rodzin niepełnych i 13 rodzin wielodzietnych, którym: wskazano i umożliwiono kontakt ze specjalistami (m.in. pedagogiem, psychologiem),
- w 8 rodzinach rozwiązywali problemy związane z występującą w tych rodzinach przemocą,
- trzykrotnie wnioskowali o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2019 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie, pracował jeden asystent rodziny. Asystent ten zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie zadaniowym. Koszty wynagrodzenia osoby zatrudnionej na ww. stanowisku pokryte były ze środków własnych Gminy Łagów oraz w ramach dofinansowania zatrudnienia asystenta rodziny (konkurs MPiPS). Celem działań asystenta jest doprowadzenie w rodzinie istotnych zmian w postępowaniu członków rodziny i poprawa ich sytuacji życiowej. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosi ok. 4 lat.

W 2019 roku asystent zakończył pracę z 3 rodzinami. Praca asystenta koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małe dzieci. W 2019 roku asystent rodziny pracował z 10 rodzinami, na które składało się 49 osoby, w tym: 16 osób dorosłych i 33 dzieci.

W ramach swoich obowiązków asystent brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które monitoruje i analizuje sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska. W 2019 roku asystent uczestniczył w 12 tego typu zespołach.

Ponadto, w 2019 roku w ramach re kwalifikacji dzieci przebywających w Domu Dziecka powołano 2 zespoły zadaniowe, które miały na celu wsparcie merytoryczne w realizacji działań w rodzinach objętych asystenturą. Łącznie odbyły się 4 spotkania. Spotkania miały na celu przede wszystkim usystematyzowanie dotychczas podejmowanych działań, ustalenie aktualnej sytuacji rodzin objętych wsparciem asystenta i planu pracy z rodziną oraz podniesienie skuteczności realizowanych zadań.

W ramach organizowania dostępu do **poradnictwa specjalistycznego** Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie realizując to zadanie oferował pomoc terapeutów ds. uzależnień przyjmujących w Punkcie Konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy w Łagowie.

W 2019 roku ze specjalistycznego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy Łagów w sumie skorzystało 12 osób, w tym 1 osoba objęta wsparciem asystenta. Osoba ta uczestniczyła w indywidualnych spotkaniach z członkami GKRPA oraz terapeutą uzależnień. Żadna z osób objętych wsparciem nie uczestniczyła w terapii dla osób uzależnionych w Szpitalu dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Obrzycach i Ciborzu. Rodziny uwikłane w problem uzależnienia od alkoholu korzystały również z innych form wsparcia proponowanych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych na terenie powiatu świebodzińskiego min. grupy wsparcia.

Osoby objęte asystą rodzinną zarówno dzieci jak i dorośli, korzystali też z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świebodzinie, w tym wnioskowali o wydanie opinii o dziecku (4 rodziny, w tym 8 dzieci).

W 2019 roku w pieczy zastępczej przebywało 7 dzieci z terenu Gminy Łagów (2 dzieci w Domu Dziecka w Świebodzinie, 4 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 1 dziecko w okresie od 01.01.2019 r. do 31.05.2019 r. przebywało w pogotowiu rodzinnym i od 01.06.2019 r. do nadal w specjalistycznej rodzinie zastępczej). Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie ponosił odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej w sumie 7 dzieci, w tym 5 umieszczonych w rodzinach zastępczych, 2 przebywających w Domu Dziecka w Świebodzinie. Za pobyt w pieczy zastępczej 7 dzieci, Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie w 2019 roku poniósł wydatki w łącznej wysokości 79.910,45 zł, w tym: pobyt w domach dziecka 47.596,70 zł, rodziny zastępcze 32.313,75 zł.

W 2019 roku, Gmina Łagów uczestniczyła po raz kolejny w realizacji **„Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019”**, którego celem było wspomaganie i wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego w budowaniu systemu wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny. Na realizację tego programu pozyskano kwotę 18.126,00 zł, co pozwoliło częściowo pokryć koszty zatrudnienia asystenta rodziny. Wydatki w wysokości 24.490,54 zł, zostały pokryte z budżetu Gminy Łagów.

4.9 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 przyjęty został przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr III.16.2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku. Celami programu są:

1. rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Łagów oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
2. zapobieganie problemom, umożliwienie świadomego wyboru modelu „trzeźwego życia” przez dzieci, młodzież i dorosłych,
3. zmniejszanie rozmiarów szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie,
4. zapewnienie mieszkańcom Gminy Łagów możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz przemocą w rodzinie,
5. przeciwdziałanie przemocy związanej z zaburzeniem życia rodzinnego,
6. zwiększenie liczby ofert skierowanych do środowisk trudnych w dziedzinach:
 - podnoszenie kwalifikacji,
 - sport i rekreacja,
 - turystyka,
 - kultura,
7. promowanie warunków i postaw służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.

Bezpośrednio realizacją zadań kieruje Pełnomocnik ds. profilaktyki i uzależnień, który jest koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Uchwały Nr III.16.2018 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2018 roku na realizację zadań ujętych w programie w budżecie Gminy Łagów na rok 2019 przeznaczono środki w wysokości 200.000 zł. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Pełnomocnik składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji „Programu”. Zgodnie z wykazem na zrealizowane zadania przeznaczono w 2019 roku 238.796,80 zł.

Harmonogram finansowy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łagów za 2019 rok:

Lp.	Zadanie do realizacji	Przeznaczone środki	Termin wykonania	Odpowiedzialny za wykonanie zadania	Uwagi
1.	Działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym koszty związane z wynagrodzeniem psychologów i terapeutów uzależnień	6.000,00 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	psycholog, psychoterapeuta
2.	Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, szkolenia w tym zakresie	4.448,17 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	szkolenia komisji i realizatorów programu, policja, pedagog, pracownik socjalny
3.	Koszty związane z realizacją programu, w tym umowy, umowy zlecenia dot. realizacji gminnego programu profilaktyki, wynagrodzenie komisji	68.572,95 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA, OPS	umowy, umowy zlecenia, wynagrodzenia komisji, sport i rekreacja
4.	Doposażenie świetlic środowiskowych, zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, koszty związane z modernizacją i bieżącym utrzymaniem świetlic, przygotowaniem terenów zieleni, miejsc wypoczynku dla dzieci młodzieży i dorosłych, zakup materiałów i wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć z przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień	75.822,81 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	Remonty świetlic: Łągów, Poźrzadło, doposażenie, energia, internet, ubezpieczenie, telefony
5.	W ramach popierania zdrowego i trzeźwego stylu życia - poprzez sport i rekreację - nagrody dla dzieci, młodzieży i dorosłych	2.089,76 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	nagrody, dyplomy, puchary
6.	Spektakle teatralne, koncerty, imprezy integracyjne, sportowo-rekreacyjne oraz inne formy propagujące zdrowy i	64.264,70 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	koncerty, imprezy plenerowe, Zachowaj Trzeźwy Umysł

	trzeźwy styl życia w środowisku skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych				
7.	Prowadzenie dokumentacji z realizacji programu w dowolnej formie	127,84 zł	realizacja przez cały rok	Pełnomocnik, Komisja PiRPA	zdjęcia, ramki, albumy, antyramy
8.	Dożywianie dzieci ze środowisk trudnych, zakup środków żywności	17.470,57 zł	realizacja przez cały rok	OPS, pedagog,	dożywianie OPS
	Razem	238.796,80 zł			

4.10 Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Roczny program współpracy Gminy Łagów na rok 2019 z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego przyjęty został przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr III.15.2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku.

Program reguluje współpracę pomiędzy Gminą Łagów a organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, określając cele, priorytety i zasady tej współpracy. Pozwala on na wspieranie przez Gminę działalności tych organizacji i podmiotów oraz skuteczną realizację przez nie zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej.

Program współpracy Gminy Łagów z „organizacjami” na rok 2019 obowiązywał od 01.01.2019 roku do 31.12.2019 roku.

Celem głównym programu współpracy z „organizacjami” jest efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Łagów. W realizacji programu uczestniczą:

- Rada Gminy Łagów i jej Komisje,
- Wójt,
- Komisja Konkursowa.

Zgodnie z zapisami art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 688 ze zm.) Wójt Gminy Łagów zobowiązany jest przedłożyć Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu współpracy z

organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok poprzedni.

Celem nadrzędnym „Programu” było budowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie stopnia zaspokajania potrzeb społecznych. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w roku 2019 miała charakter współpracy finansowej oraz pozafinansowej obejmującej następujące sfery pożytku publicznego:

- 1) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- 2) ratownictwa i ochrony ludności,
- 3) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Na realizację zadań publicznych ujętych w programie współpracy z „organizacjami” w budżecie Gminy Łagów na rok 2019 przeznaczono kwotę w wysokości 70.000 zł.

Współpraca Gminy Łagów z organizacjami pozarządowymi miała charakter:

- finansowy - otwarty konkurs ofert,
- finansowy - poza konkursem ofert,
- pozafinansowy.

• **Współpraca finansowa - otwarty konkurs ofert**

Ogłoszono jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań, który został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej www.lagow.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łagów w dniu 30 stycznia 2019 roku. Nabór ofert trwał do 22 lutego 2019 roku. Wpłynęło 6 ofert, które zgodnie z procedurą konkursową określoną w Programie współpracy zostały zweryfikowane pod względem formalnym i zaopiniowane pozytywnie.

Wójt Gminy Łagów po zapoznaniu się z opinią komisji konkursowej przyznał następujące kwoty:

Lp.	Nazwa organizacji	Rodzaj zadania	Kwota dofinansowania
1.	Klub Sportowy „Olimpijczyk” Łagów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	5.000,00 zł
2.	Klub Sportowy „Iskra” Łagów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	24.000,00 zł

3.	Klub Sportowy „Brunatni” Sieniawa	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	24.000,00 zł
4.	Łągowskie Stowarzyszenie Turystyki Rowerowej i Pieszrej	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	5.000,00 zł
5.	Niezależne Stowarzyszenie Wędkarskie „WODNIK”	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	2.000,00 zł
6.	Stowarzyszenie Pomoc Medyczna- „Auxilium Medicum”	Ratownictwo i ochrona ludności	5.000,00 zł
7.	Fundacja Heros	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	1.000,00 zł

Z przyznanych dotacji umowy podpisało 6 organizacji. Fundacja Heros nie przystąpiła do podpisania umowy.

- **Współpraca finansowa - poza konkursem ofert**

Wpłynęła jedna oferta na realizację zadania publicznego w zakresie kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego złożona przez **Fundację „Łągowski Dom Artysty”**.

Wójt Gminy Łągów przyznał kwotę w wysokości 5.000 zł na realizację tego zadania.

- **Współpraca o charakterze pozafinansowym**

Gmina Łągów wspierała sektor pozarządowy także w formach pozafinansowych poprzez promowanie wydarzeń organizacji na stronie internetowej Gminy, udostępnianie świetlicy na spotkania, udostępnianie amfiteatru na organizowanie wydarzeń.

W trakcie realizacji Programu współpracy nie wpłynął żaden wniosek organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy w sprawie określenia kolejnych zadań (niewymienionych w Programie współpracy) i ogłoszenia konkursów na ich realizację. Nie wpłynęły również uwagi i zastrzeżenia do realizacji Programu współpracy ze strony sektora pozarządowego. W 2019 roku Gmina Łągów współpracowała z organizacjami pozarządowymi na wielu płaszczyznach związanych z rozwojem regionu oraz wspieraniem działań na rzecz różnych grup społecznych. Działania te nakierowane były w szczególności na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej oraz prowadzenia ciekawych i efektywnych inicjatyw na rzecz mieszkańców.

4.11 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny jest elementem polityki społecznej, służącej promocji modelu rodziny wielodzietnej. Karta wprowadza system zniżek, a jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Prawo do Karty Dużej Rodziny mają:

- wszyscy rodzice, a także rodzice zastępczy i osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, którzy mają lub mieli w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci;
A także dzieci:
- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in.:

- z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37 proc., na bilety jednorazowe oraz 49 proc. na miesięczne,
- z ustawowych zniżek w opłatach paszportowych – 75 proc. w przypadku dzieci i 50 proc. w przypadku rodziców i małżonków rodziców,
- darmowych wstępów do parków narodowych.

Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek:

- za pośrednictwem Portalu Informacyjno-Uslugowego Emp@tia (empatia.mpips.gov.pl)
lub
- w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania członka lub członków rodziny.

W 2019 roku w Gminie Łagów **zostało wydanych 70 Kart Dużej Rodziny.**

4.12 Karta Seniora

W 2019 roku przyjęty został przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr XI.83.2019 z dnia 29 listopada 2019 roku Program „Karta Seniora”, który jest elementem polityki społecznej realizowanej przez Gminę Łagów. Program obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do seniorów, w wieku co najmniej 60 lat, posiadających obywatelstwo polskie i zamieszkujących Gminę Łagów.

Celem Programu jest zwiększenie dostępu do usług publicznych poprawiających, jakość życia seniorów,
podniesienie aktywności i sprawności seniorów.

Łagowska „Karta Seniora” uprawnia do ulg w dostępie do dóbr kultury, sportu i rekreacji. Posiadanie „Karty Seniora” umożliwi również seniorom skorzystanie z rabatów przy dokonywaniu zakupów, usług od lokalnych przedsiębiorców, którzy staną się Partnerami niniejszego Programu.

Koszty uruchomienia programu oraz wykonanie „Karty Seniora” pokrywa Gmina Łagów z własnych środków.

Podjęcie przedstawionej uchwały przyczyni się do umożliwienia seniorom rozwoju ich pasji, zainteresowań, aktywnego stylu życia oraz pozytywnie wpłynie, na jakość ich życia.

4.13 Koperta życia

W 2019 roku został przyjęty przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr XI.82.2019 z dnia 29 listopada 2019 roku lokalny program osłonowy „Koperta życia”. Celem programu jest podniesienie bezpieczeństwa Seniorów w Gminie Łagów. „Koperta życia” umożliwi zespołowi ratownictwa medycznego podczas interwencji uzyskanie niezbędnych informacji o stanie zdrowia osoby uprawnionej i podjęcia stosownych działań w celu ochrony życia i zdrowia.

Pakiet „Koperta życia” składa się z następujących elementów:

- przezroczyste plastikowe koperty odpowiednio zabezpieczone do trwałego przechowywania w lodówce,
- karty informacyjnej - kartka papierowa w formie A4,
- naklejki samoprzylepnej na kopertę,
- magnesu na lodówkę.

Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane zostaną ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergii na leki oraz kontakt do najbliższych. Pakiet z tymi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu łatwo dostępne. Koszty uruchomienia programu oraz wykonanie pakietu „Koperta życia” pokrywa Gmina Łagów. Wdrażając ten program wspomagamy jednostki ratownictwa medycznego w podjęciu właściwych czynności medycznych w stosunku do osób ich wymagających, z utrudnionym lub ograniczonym kontaktem osobistym.

ROZDZIAŁ 5.

Realizacja uchwał Rady Gminy

Rada Gminy Łagów w roku 2019 podjęła następujące uchwały:

- **Sesja nr IV.35.2019 z dnia 7 lutego 2019 roku:**
 - Uchwała Nr IV.35.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.65.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Żelechów (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1976),
 - Uchwała Nr IV.34.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.64.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Toporów (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1975),
 - Uchwała Nr IV.33.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w

- Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.63.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Stok (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1974),
- Uchwała Nr IV.32.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.62.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Sieniawy (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1973),
 - Uchwała Nr IV.31.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.61.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Poźrzadło (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1972),
 - Uchwała Nr IV.30.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.60.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Niedźwiedz (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1971),
 - Uchwała Nr IV.29.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.59.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Łagówek (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1970),
 - Uchwała Nr IV.28.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.58.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Łagów (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1969),
 - Uchwała Nr IV.27.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargi Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie na uchwałę Rady Gminy Łagów Nr VIII.57.2011 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Gronów (Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2011r., Nr 103, poz.1968),
 - Uchwała Nr IV.26.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie pozbawienia kategorii części drogi gminnej poprzez wyłączenie jej z użytkowania,
 - Uchwała Nr IV.25.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości na rzecz Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr IV.24.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie powołania doraźnej Komisji Rady Gminy Łagów do przygotowania zmiany Statutu Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr IV.23.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów i rad sołeckich Sołectw w Gminie Łagów,
 - Uchwała Nr IV.22.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 r w sprawie zmiany uchwały Nr VI.37.2015 Rady Gminy Łagów z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości ich wynagrodzenia,

- Uchwała Nr IV.21.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łagów na rok 2019,
- Uchwała Nr IV.20.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego w roku budżetowym 2019,
- Uchwała Nr IV.19.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie planu pracy Rady Gminy Łagów na 2019 rok,
- Uchwała Nr IV.18.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Łagów na 2019 rok;

- **Sesja nr VI z dnia 28 marca 2019 roku:**
 - Uchwała Nr VI.47.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa,
 - Uchwała Nr VI.46.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie stwierdzenia, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr VI.45.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa,
 - Uchwała Nr VI.44.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie stwierdzenia, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr VI.43.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie określenia sezonu kąpieliskowego oraz wykaz kąpielisk na rok 2019 na terenie Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr VI.42.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łagów w 2019r,
 - Uchwała Nr VI.41.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawienie części nieruchomości gruntowej niezabudowanej na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy,
 - Uchwała Nr VI.40.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu Gminy Łagów, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania,
 - Nieważność uchwały Nr VI.40.2019,
 - Uchwała Nr VI.39.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Policji,
 - Uchwała Nr VI.38.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łagów na rok 2019,

- Uchwała Nr VI.37.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie zmiany uchwały Nr II.05.2018 Rady Gminy Łągów z dnia 04 grudnia 2018 roku w sprawie powołania Stałych Komisji Rady Gminy Łągów;

- **Sesja nr VII z dnia 24 maja 2019 roku:**
 - Uchwała Nr VII.53.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 24 maja 2019 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu Gminy Łągów, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczenia,
 - Uchwała Nr VII.52.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 24 maja 2019 roku w sprawie zaopiniowania projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Mechowisko Kosobudki",
 - Uchwała Nr VII.50.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 24 maja 2019 roku w sprawie zarządzenia poboru podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia dla inkasentów,
 - Uchwała Nr VII.49.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 24 maja 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łągów na rok 2019;

- **Sesja nr IX z dnia 27 czerwca 2019 roku:**
 - Uchwała Nr IX.65.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łągów,
 - Uchwała Nr IX.64.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gorzowie,
 - Uchwała Nr IX.63.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków stanowiących dochód budżetu Gminy Łągów instrumentem płatniczym, w tym instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny,
 - Uchwała Nr IX.62.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego,
 - Uchwała Nr IX.61.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie komunalne Gminy Łągów,
 - Uchwała Nr IX.60.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości na rzecz Gminy Łągów,
 - Uchwała Nr IX.59.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łągów na lata 2019 – 2025,
 - Uchwała Nr IX.58.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łągów na rok 2019,
 - Uchwała Nr IX.57.2019 Rady Gminy Łągów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Łągów z tytułu wykonania budżetu Gminy Łągów za rok 2018,

- Uchwała Nr IX.56.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za rok 2018,
- Uchwała Nr IX.55.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Wójtowi Gminy Łagów wotum zaufania.;
- **Sesja nr X z dnia 24 września 2019 roku:**
 - Uchwała Nr X.73.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy i szczegółowego sposobu obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki przyznawania nagród ze specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Łagów,
 - Uchwała Nr X.72.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Łagów oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku,
 - Uchwała Nr X.71.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa,
 - Uchwała Nr X.70.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie stwierdzenia, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru centralnego Łagowa nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr X.69.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na bezprzetargową sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie komunalne Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr X.68.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na bezprzetargową sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie komunalne Gminy Łagów,
 - Uchwała Nr X.67.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w roku 2020,
 - Uchwała Nr X.66.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 24 września 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łagów na rok 2019;
- **Sesja nr XI z dnia 29 listopada 2019 roku:**
 - Uchwała Nr XI.84.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie przez część roku,

- Uchwała Nr XI.83.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu "Karta Seniora",
- Uchwała Nr XI.82.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia lokalnego programu osłonowego "Koperta życia",
- Uchwała Nr XI.81.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie zmiany uchwały określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łagów w 2019r.,
- Uchwała Nr XI.80.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na Radnego Rady Gminy Łagów,
- Uchwała Nr XI.79.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Łagów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w 2020 r.,
- Uchwała Nr XI.78.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie nadania nazwy ulicy Zielona drodze wewnętrznej w miejscowości Łagówek,
- Uchwała Nr XI.77.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości na rzecz Gminy Łagów,
- Uchwała Nr XI.75.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowych stanowiących mienie komunalne Gminy Łagów,
- Uchwała Nr XI.74.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Łagów na rok 2019;

• **Sesja nr XII z dnia 20 grudnia 2019 roku:**

- Uchwała Nr XII.98.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży a także sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- Uchwała Nr XII.97.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020,
- Uchwała Nr XII.96.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XII.95.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty zagospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej,

- Uchwała Nr XII.94.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XII.93.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łagów,
- Uchwała Nr XII.92.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej i finansowej jednostkom organizacyjnym gminy,
- Uchwała Nr XII.91.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie zasad przyznawania i wysokości diet radnych Rady Gminy Łagów i przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych Gminy Łagów,
- Uchwała Nr XII.90.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie: nadania nazwy ulicy Zielona drodze wewnętrznej w miejscowości Łagówek,
- Uchwała Nr XII.89.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie: ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego w roku budżetowym 2020,
- Uchwała Nr XII.88.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2019 – 2025,
- Uchwała Nr XII.87.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie: zmiany uchwały budżetowej Gminy Łagów na rok 2019,
- Uchwała Nr XII.86.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie: uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2020 – 2025,
- Uchwała Nr XII.85.2019 Rady Gminy Łagów z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie: uchwała budżetowa Gminy Łagów na rok 2020.

ROZDZIAŁ 6.

Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

W zakresie działania Gminy jest współpraca ze społecznościami lokalnymi z innych regionów, państw. Gmina Łagów jest członkiem organizacji i stowarzyszeń skupiających samorządy o lokalnym oraz ogólnopolskim zasięgu.

6.1 Porozumienia międzygminne

Gmina Łagów jest uczestnikiem Celowego Związku Gmin CZG-12. W roku 2019 Radny Gminy Łagów – Aleksander Sudnik (do 08.11.2019 r.) oraz Wójt Gminy Łagów – Czesław Kalbarczyk brali udział w posiedzeniach Zgromadzenia Celowego Związku Gmin CZG-12.

Związek Międzygminny, zorganizowany pod nazwą „Celowy Związek Gmin CZG-12” działa na podstawie Statutu Celowego Związku Gmin CZG-12. Uczestnikami Związku są:

- Gmina Bledzew,
- Gmina Cybinka,
- Gmina Dębno,
- Gmina Górzyca,
- Miasto Kostrzyn nad Odrą,
- Gmina Krzeszyce,
- Gmina Lubniewice,
- Gmina Łagów,
- Gmina Międzyrzecz,
- Gmina Ośno Lubuskie,
- Gmina Rzepin,
- Gmina Słońsk,
- Gmina Sulęcín,
- Gmina Torzym,
- Gmina Witnica.

Siedzibą Związku jest wieś Długoszyn, gm. Sulęcín. Jego zadaniem jest gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenach gmin uczestników Związku.

6.2 Inne formy współdziałania

Gmina Łagów w 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych podtrzymywała współpracę z:

- **LGD Brama Polska**

Udział w tworzeniu Lokalnej Strategii Rozwoju początkowo zadeklarowały gminy wiejskie: Lubrza, Skąpe i Szczaniec oraz gmina miejsko-wiejska Świebodzin z wyłączeniem miasta, do których w styczniu 2010 roku dołączyło pięć gmin wiejskich: Bledzew, Przytoczna, Pszczew, Stare Kurowo i Zwierzyn oraz pięć gmin miejsko / wiejskich: Dobiegniew, Drezdenko, Międzyrzecz, Skwierzyna, Strzelce Krajeńskie. W styczniu 2015 r. do grona członków dołączyła piętnasta gmina – Łagów;

- **Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego;**

- **Stowarzyszenie Gmin RP EUROREGION „Sprewa – Nysa – Bóbr”** - Gmina Łagów czynnie uczestniczy w pracach Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr. Łagów kilkakrotnie był miejscem spotkań Konwentu Euroregionu oraz konferencji tematycznych i kulturalnych;

- **Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich z Krakowa;**
- **Związek Gmin Wiejskich RP,**
- **Stowarzyszenie „LOUTUR” Lubuska Organizacja Turystyczna,**
- **Stowarzyszenie Aglomeracja Zielonogórska.**

6.3 Współpraca międzynarodowa

Władze samorządowe Gminy Łagów, w zakresie nauki, kultury, sztuki, oświaty, sportu, rekreacji, turystyki, gospodarki i handlu, współpracują z zaprzyjaźnionymi gminami partnerskimi m.in. z miastem Buckow z Brandenburgii, które od 2000 roku jest miastem partnerskim Gminy Łagów. Goście z Buckow przyjeżdżają do Łagowa na imprezy rekreacyjno – sportowe. Miejscowość, położona jest 50 km na wschód od Berlina łączy w sobie cechy zarówno wsi jak i miasta. Okolice Buckow, podobnie jak Łagów, z pięknymi jeziorami, wzgórzami i lasami oferują przyjezdnym wspaniałe widoki i spokój.

ROZDZIAŁ 7.

Inne

7.1 Kultura

Dział promocji Gminy Łagów zajmuje się organizacją oraz współorganizacją wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy, a także promocją Gminy. Współpracuje również ze stowarzyszeniami, fundacjami oraz przedsiębiorcami, działającymi w dziedzinach turystyki, sportu i kultury. W sezonie letnim zajmuje się także informacją turystyczną, którą odwiedzają tysiące gości.

W 2019 roku odbyło się około 70 wydarzeń kulturalnych w Gminie Łagów. Były to koncerty, festyny, imprezy sportowe itp.

Budżet na promocję i organizację imprez na rok 2019 wynosił 195.000 zł. Około 16 wydarzeń było finansowany i organizowanych przez dział promocji Gminy Łagów, natomiast reszta była współfinansowana lub współorganizowana z innymi podmiotami.

1. Biblioteka Publiczna w Łagowie

Biblioteka Publiczna w Łagowie jest jednostką budżetową Urzędu Gminy w Łagowie (Uchwała Nr VII/57/2003 Rada Gminy w Łagowie z dnia 30.10.2003 roku w sprawie utworzenia jednostki pod nazwą Biblioteka Publiczna w Łagowie), zaspokajającą potrzeby edukacyjne, kulturalne i informacyjne społeczeństwa.

W roku 2019 zrealizowano:

- Ferie zimowe – zajęcia dla dzieci w bibliotece i świetlicy - zajęcia artystyczne, plastyczne, kulinarne i terapeutyczne,
- Dyskusyjny Klub Książki działający przy Bibliotece Publicznej w Łagowie - uczestnicy spotykają się raz w miesiącu, wspólnie dyskutują o przeczytanych książkach i piszą recenzje,
- Gminny Konkurs Recytatorski,
- Konkurs Mistrz Pięknego Czytania,
- Konkurs Najlepszy Czytelnik Roku Szkolnego 2018/2019,
- Projekt „Mała Książka Wielki Człowiek”,
- Spotkanie z Rafałem Witkiem (Filia w Toporowie),
- Spotkanie autorskie z M. Strękowską - Zarembom.

2. Wspólnie z Regionalnym Centrum Animacji Kultury Gmina Łagów corocznie realizuje Międzynarodowy Festiwal Folkloru. W roku 2019 Festiwal został zorganizowany pod nazwą Oblicza Tradycji Zielona Góra 2019.

7.2 Oświata i wychowanie

W ustawie o samorządzie gminnym zapisano, że zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych Gminy. Działalność edukacyjna na terenie Gminy Łagów prowadzona jest w trzech obiektach:

- Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Obrońców Warszawy w Łagowie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie.

W Gminie Łągów funkcjonują 3 szkoły podstawowe, dla których Gmina jest organem prowadzącym.
Liczba uczniów według szkół:

Lp.	Nazwa placówki	Rok szkolny 2018/2019 (stan faktyczny)	Rok szkolny 2019/2020 (stan faktyczny)
1.	Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Obrońców Warszawy w Łagowie	245	206
2.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie	84	79
3.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie	38	33
	Razem	367	318

Sieć przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych zapewnia opiekę wszystkim dzieciom z terenu Gminy Łągów. Dzieci objęte są opieką przedszkolną w:

- Samorządowym Przedszkolu w Łagowie, w których łącznie funkcjonują 4 oddziały przedszkolne,
- Oddziale Przedszkolnym w Sieniawie, w których łącznie funkcjonuje 1 oddział przedszkolny,
- Oddziale Przedszkolnym w Toporowie, w których łącznie funkcjonują 2 oddziały przedszkolne.

Liczba dzieci oraz oddziałów według przedszkoli:

L.p.	Placówka	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci w oddziale
1.	Samorządowe Przedszkole w Łagowie	92	4	23
2.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie	40	2	20
3.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie	14	1	14
	Razem	146	7	-

Finansowanie oświaty w roku 2019

Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje, środki własne Gminy i inne.

Koszty związane z funkcjonowaniem oświaty w poszczególnych placówkach oświatowych na terenie Gminy Łągów wyniosły:

Przedszkola								
L.p.	Placówka	Rok	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Koszt roczny	Koszt miesięczny	Koszt roczny dziecka	Koszt miesięczny dziecka
1.	Samorządowe Przedszkole w Łągowie	2018	92	4	885 588,02	73 799,00	9 625,96	802,16
		2019	92	4	890 918,48	74 243,21	9 683,90	806,99
2.	Oddział Przedszkolny w Toporowie	2018	26	2	140 467,00	11 705,58	5 402,58	450,21
		2019	40	2	155 478,42	12 956,54	3 886,96	323,91
3.	Oddział Przedszkolny w Sieniawie	2018	13	1	71 352,22	5 946,02	5 488,63	457,39
		2019	14	1	72 153,09	6 012,76	5 153,79	429,48
Razem 2018			131	7	1 097 407,24	91 450,60	20 517,17	1 709,76
Razem 2019			146	7	1 118 549,99	93 212,50	18 724,65	1 560,39

Szkoły podstawowe								
L.p.	Placówka	Rok	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Koszt roczny	Koszt miesięczny	Koszt roczny ucznia	Koszt miesięczny ucznia
1.	Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Obrońców Warszawy w Łągowie	2018	212	11	1 510 834,89	125 902,91	7 126,58	593,88
		2019	206	11	2 059 845,35	171 653,78	9 999,25	833,27
2.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie	2018	84	7	1 113 576,55	92 798,05	13 256,86	1 104,74
		2019	79	7	1 172 401,95	97 700,16	14 840,53	1 236,71
3.	Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie	2018	38	5	747 748,39	62 312,37	19 677,59	1 639,80
		2019	33	5	839 973,63	69 997,80	25 453,75	2 121,15
Razem 2018			334	23	3 372 159,83	281 013,32	40 061,03	3 338,42
Razem 2019			318	23	4 072 220,93	339 351,74	50 293,53	4 191,13

Na terenie Gminy Łągów gimnazjum funkcjonowało do 31 sierpnia 2019 roku. Zgodnie z Uchwałą Nr XXIII.171.2017 Rady Gminy Łągów z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjum do nowego ustroju szkolnego zostało przekształcone w

Samorządową Szkołą Podstawową im. Obrońców Warszawy w Łagowie, z siedzibą w Łagowie, z dniem 1 września 2019 roku.

W okresie od 1.01. do 31.08.2019 roku koszty związane z funkcjonowaniem gimnazjum wyniosły: 417.458,32 zł.

Koszty utrzymania uczniów w poszczególnych placówkach pokrywane są z subwencji oświatowych oraz z dotacji, środków i innych dochodów własnych.

Wydatki oraz środki własne na oświatę w roku 2019 wyniosły:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2019
1.	Wydatki na oświatę i wychowanie	6.585.026,01 zł
2.	Własne środki przekazane przez samorząd	2.890.867,01 zł

Dowozy szkolne

Gmina Łagów zapewnia uczniom przewóz autobusami do i ze szkoły. Dzieci w trakcie dowozów znajdują się pod stałą opieką opiekunów. Koszt dowozu uczniów w 2019 roku wyniósł 287.717,26 zł.

Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli

W 2019 roku na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli przeznaczono: 10.423,46 zł, w tym:

- Szkoła Podstawowa w Łagowie – 6.540,00 zł,
- Szkoła Podstawowa w Sieniawie – 781,00 zł,
- Szkoła Podstawowa w Toporowie – 1.473,96 zł,
- Samorządowe Przedszkole w Łagowie – 1.628,50 zł.

Dotacja na podręczniki

Ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz innych ustaw przewiduje zapewnienie dotacji celowej dla organów prowadzących szkoły podstawowe i gimnazja. W 2019 roku była ona przeznaczona na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

W 2019 r. dotacją zostały przyznane następujące środki: 38.792,32 zł, w tym:

- Szkoła Podstawowa w Łagowie – 18.198,18 zł,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie – 16.659,57 zł,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie – 3.934,57 zł.

Programy realizowane w placówkach oświatowych

Jednym z programów realizowanych w placówkach oświatowym podlegających Gminie Łagów jest **Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa**. Celem programu jest wsparcie organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży oraz zakup nowości wydawniczych w latach 2016-2020.

7.3 Zarządzanie informacją

Gmina Łagów na bieżąco prowadzi politykę informacyjną w oparciu o najnowsze rozwiązania teleinformatyczne z uwzględnieniem przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej:

- Serwis Informacyjny **lagow.pl** jest nadrzędnym serwisem informacyjnym o wydarzeniach i działaniach podejmowanych przez Gminę,
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Łagowie **bip.wrota.lubuskie.pl/uglagow/** – prowadzony zgodnie z wymaganiami prawnymi serwis, gdzie publikowane są dokumenty związane z działalnością Gminy,
- **portale społecznościowe: Facebook i YouTube** – głównym celem jest promocja Gminy, informowanie o bieżących wydarzeniach oraz dialog z mieszkańcami,
- **<https://polska.e-mapa.net?userview=17332>** – internetowy gminny portal mapowy poświęcony informacjom przestrzennym Gminy Łagów. Serwis prowadzony przez Urząd Gminy Łagów. Główną istotą serwisu jest gromadzenie, zarządzanie, prezentacja oraz analiza danych mających odniesienie przestrzenne,
- **elektroniczne usługi publiczne - Profil Zaufany** - bezpłatne narzędzie, dzięki któremu mieszkańcy Gminy Łagów mogą załatwiać sprawy urzędowe bez wychodzenia z domu, online w serwisach administracji publicznej.

7.4 Gospodarka odpadami komunalnymi

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Łagów obejmuje nieruchomości zamieszkałe. Natomiast miejsca prowadzenia działalności gospodarczej i budynki użyteczności publicznej są zobowiązane do podpisania umowy na odbiór odpadów z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej, który jest prowadzony przez Wójta Gminy Łagów.

W Gminie Łągów obowiązuje miesięczna opłata od osoby. W ramach przedmiotowej opłaty uchwalonej przez Radę Gminy Uchwała Nr V.36.2019 z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XV.102.2016 Rady Gminy Łągów z dnia 24 lutego 2016 roku w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty na terenie Gminy Łągów, miesięczna stawka za odpady w 2019 roku wynosiła 22,00 zł od osoby, jeżeli odpady komunalnie nie były zbierane i odbierane w sposób selektywny oraz 13,00 zł miesięcznie od mieszkańca, jeżeli odpady komunalne były zbierane i odbierane w sposób selektywny.

W 2019 roku odpady komunalne z terenu Gminy Łągów odbierane były przez Wykonawcę - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Niewiadomski” Władysław Niewiadomski ul. Pamiętkowa 32, 66-300 Międzyrzecz. Firma ta została wyłoniona w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Łągów w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą sami dostarczać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajdującego się w miejscowości Długoszyń 80, 69-200 Sulęcín następujących frakcji i odpadów:

- papier i tektura,
- metale i tworzywa sztuczne,
- szkło i odpady opakowaniowe ze szkła (białe i kolorowe),
- opakowania wielomateriałowe,
- ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- przeterminowane leki,
- przeterminowane chemikalia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte baterie i akumulatory,
- odpady zielone.

W ramach opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi dwa razy w roku została zorganizowana przez Gminę w ramach zbiórki tzw. „Wystawka” podczas, której zbierane były od mieszkańców wszelkiego rodzaju odpady wielkogabarytowe tj. meble, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, zabawki, materace, odzież i tekstylia.

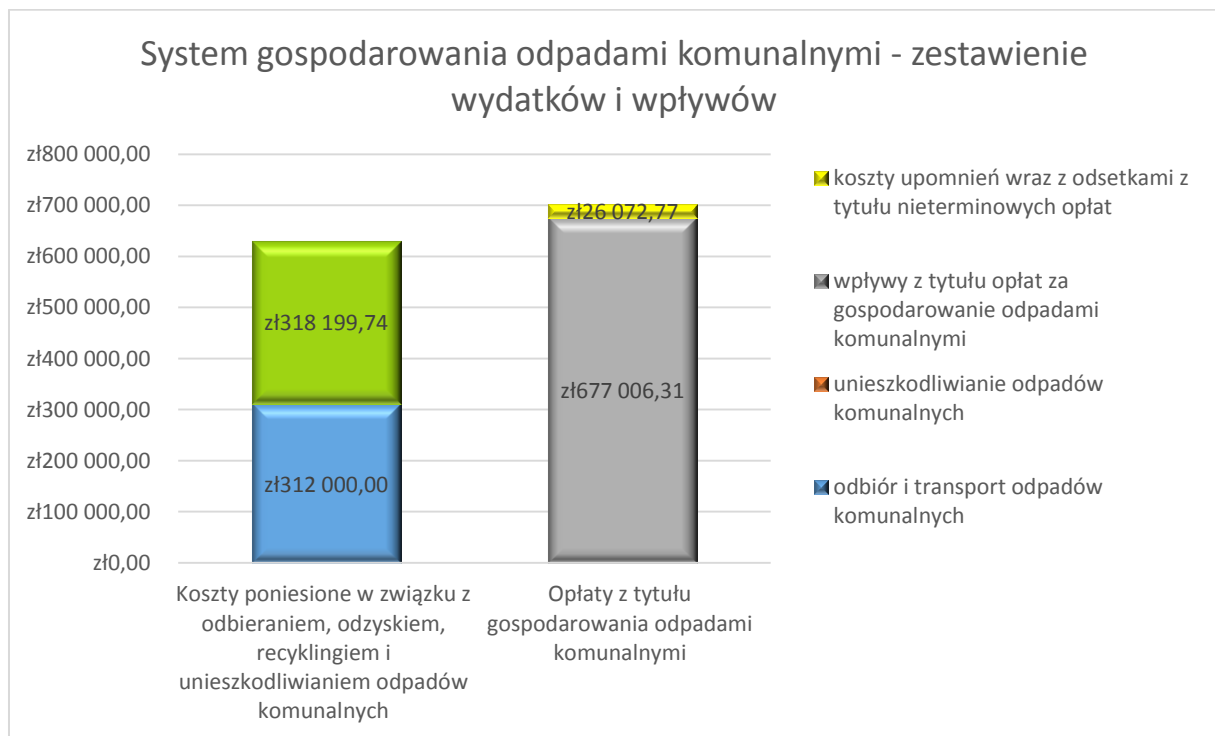
Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w 2019 roku były następujące:

- odbiór i transport odpadów komunalnych: 312.000,00 zł,
- unieszkodliwianie odpadów komunalnych: 318.199,74 zł.

Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi przedstawiają się następująco:

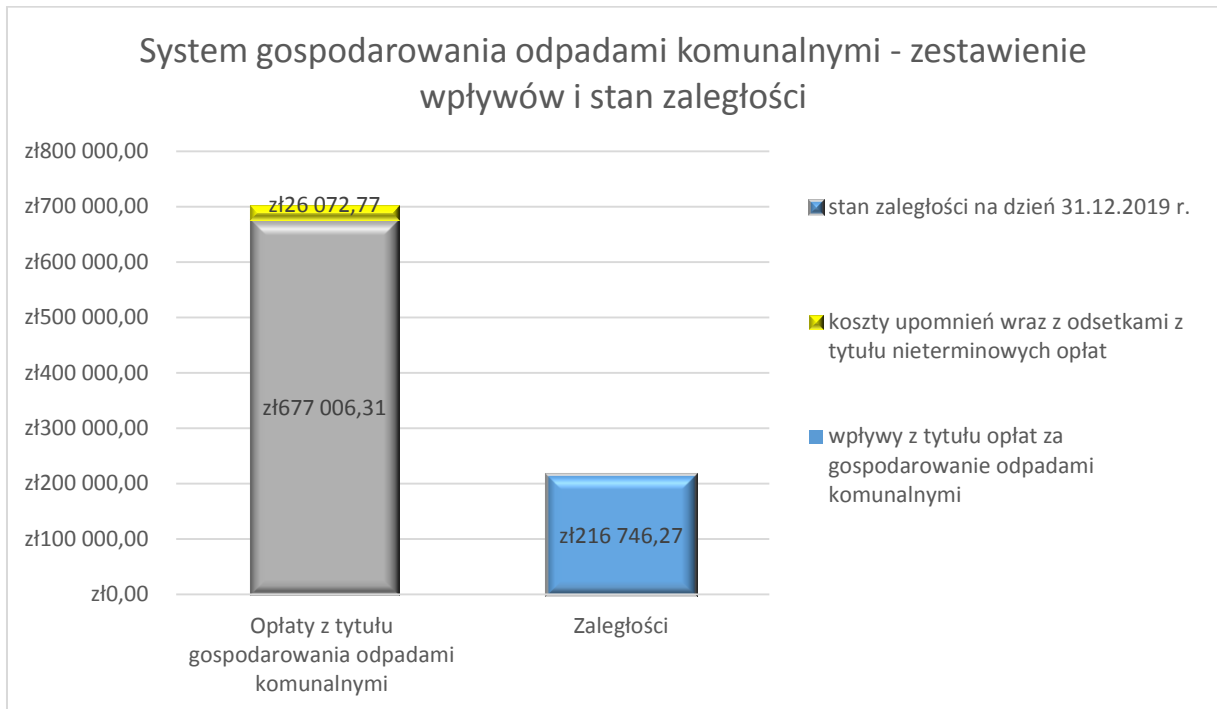
- wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 roku: 677.006,31 zł,
- koszty upomnień wraz z odsetkami z tytułu nieterminowych opłat w 2019 roku: 26.072,77 zł,
- zaległości stan na dzień 31.12.2019 roku: 216.746,27 zł,
- nadpłata stan na dzień 31.12.2019 roku: 25.570,33 zł.

Wykres 8. Zestawienie wydatków i wpływów dotyczących funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2019

Z powyższego wykresu można zauważyć, że wydatki były niższe aniżeli wpływy, należy zwrócić też uwagę na wartość zaległości, która na dzień 31.12.2019 roku wyniosła 216.746,27 zł.

Wykres 9. Zestawienie wpływów i stan zaległości w roku 2019

Zgodnie z kartami przekazania odpadów w poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy w 2019 roku:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
150101	Opakowania z papieru i tektury	5,385
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	113,84
150107	Opakowania ze szkła	83,68
200201	Odpady ulegające biodegradacji	90
200301	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1299,520

Źródło: Roczna analiza systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Łagów za 2019 rok, Łagów, kwiecień 2020

Wykres 10. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Łagów w 2019 roku

7.5 Usuwanie wyrobów zawierających azbest

W 2019 roku na terenie Gminy Łągów po raz kolejny realizowano zadanie pn. „**Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łągów**”.

W ramach zadania na terenie Gminy Łągów zebrano i przekazano do unieszkodliwienia 52,403 Mg azbestu.

Koszt realizacji zadania wyniósł 35.870,48 zł. Kwota dofinansowania na realizację zadania wyniosła 35.870,48 zł, co stanowiło 100% kosztów kwalifikowanych, w tym: 12.554,66 zł pochodziło ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz 23.315,82 zł pochodziło ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Prowadzone działania umożliwiły mieszkańcom sprawne pozbycie się wyrobów zawierających azbest bez ponoszenia kosztów oraz unieszkodliwienie odpadów, co wpłynęło na jakość otaczającego środowiska.

7.6 Edukacja ekologiczna

Gmina Łagów w roku 2019 realizowała szereg projektów w zakresie edukacji ekologicznej. Były to różnego rodzaju spotkania, działania, akcje:

- na stronie Urzędu Gminy Łagów dostępna jest informacja dotycząca realizacji zadania usuwania wyrobów zawierających azbest, która informuje społeczeństwo o szkodliwości azbestu i jego wpływu na zdrowie człowieka oraz promuje włączenie się do działań, jakie podejmuje Gmina w zakresie usuwania azbestu z terenu Gminy Łagów,
- na stronie BIP Urzędu Gminy Łagów opublikowano informację o uzyskaniu dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest za 2019 rok,
- akcja „Gminne Porządki” – wspólne sprzątanie z akcją „Zamień Odpadki na Kwiatki”,
- przygotowanie ulotki informującej o ustawowym zakazie palenia śmieci na terenie nieruchomości i piecach domowych:

 Urząd Gminy w Łagowie
INFORMACJA DLA MIESZKAŃCÓW

Wójt Gminy Łagów przypomina mieszkańcom o ustawowym zakazie palenia śmieci na terenie nieruchomości oraz w piecach domowych.

Przepisy prawa określają, czego **nie wolno** spalać w piecach domowych tj.:

Plastikowych butelek i pojemników, plastikowych toreb z polietylenu, przedmiotów sztucznych, opakowań po rozpuszczalnikach i środkach ochrony roślin, opakowań po lakierach i farbach, zużytych opon i odpadów z gum, elementów drewnianych pokrytych lakierem.

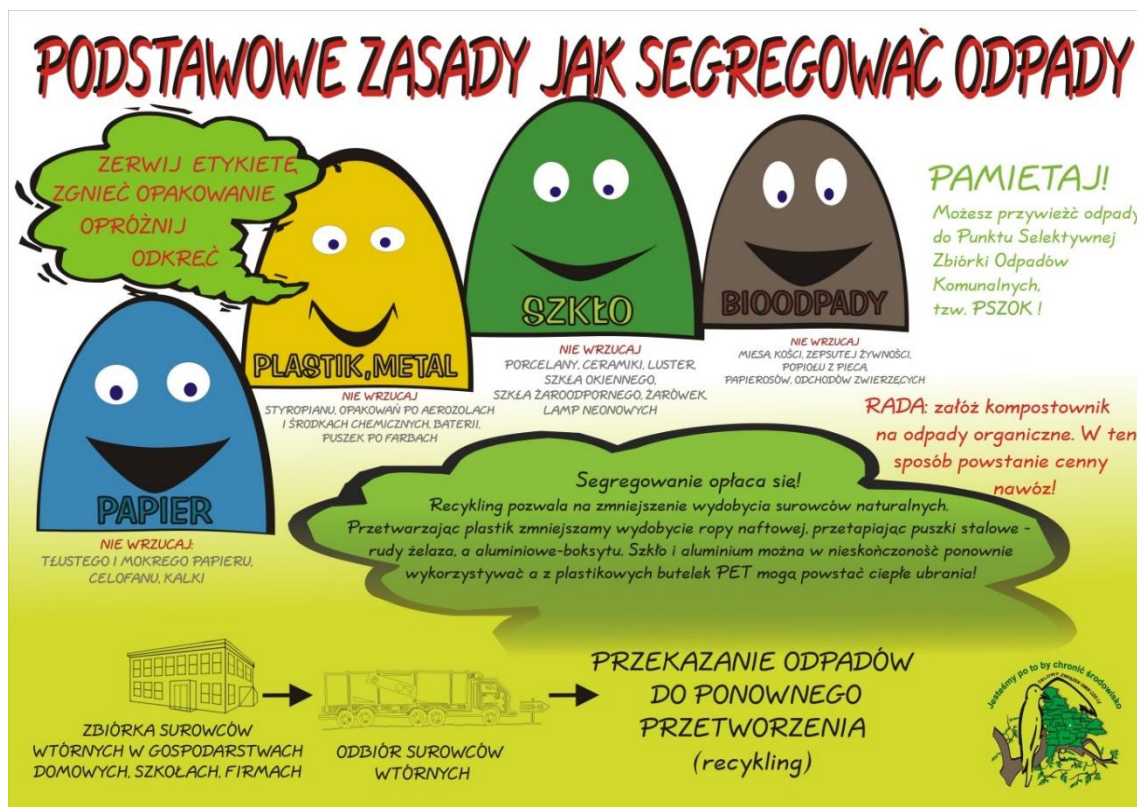
Zgodnie z art. 155 i art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 992 z późn. zm.) „termiczne przekształcanie odpadów prowadzi się wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów”. Kto nie przestrzega zakazu spalania odpadów poza spalarniami odpadów lub współspalarniami odpadów podlega karze grzywny lub aresztu.

W trosce o zdrowie wszystkich mieszkańców Gminy Łagów apelujemy, aby w piecach domowych spalać tylko i wyłącznie odpowiedni dla pieca materiał opałowy, co przyczyni się do poprawy jakości życia nas wszystkich.

Pamiętaj! Paląc śmieci uwalniasz do środowiska wiele szkodliwych substancji, które rozprzestrzeniają się w sposób niekontrolowany i są wdychane przez Ciebie i Twoje dzieci!

- rozpropagowywanie ulotki informującej o sposobie segregacji odpadów:

7.7 Infrastruktura techniczna

Gmina Łągów w dynamiczny sposób realizuje swoje zamierzenia inwestycyjne, szczególnie dotyczy to rozbudowy kanalizacji na terenie miasta Łągów. W przyszłości po uzyskaniu odpowiednich środków, nastąpi w wielu innych miejscowościach uporządkowanie gospodarki ściekami poprzez budowę systemów kanalizacji sanitarnej.

Celem nadrzędnym jest budowa systemu kanalizacji łączących ze sobą zespoły jednostek osadniczych, w celu poprawy warunków bytowych Gminy, oraz ochrony wód rzek Łągowa i Pliszka, oraz okolicznych jezior.

W Gminie Łągów systemem sieci kanalizacyjnej objęte są następujące miejscowości: Łągów, Łągówek, Jemiołów, Sieniawa, Wielopole, Gronów, Żelechów. Ścieki z tych terenów oczyszczane są w wybudowanej oczyszczalni w miejscowości Gronów. Natomiast ścieki z kolektorów sanitarnych z tej miejscowości przyjmowane są przez oczyszczalnię ścieków w miejscowości Toporów.

Jak wspomniano w punkcie 2.4 niniejszego opracowania w 2019 roku Gmina Łągów złożyła wnioski o dofinansowanie dla projektów:

1. Przebudowa przepompowni ścieków i sieci grawitacyjno-tłocznej na dz. Nr 140/2, 139/7 w Łagowie ul. Spacerowa

Jedną z największych inwestycji przed którą stoi obecnie Gmina Łągów jest przystąpienie do realizacji prac wynikających z dokumentacji projektowej dot. PRZEBUDOWA PRZEPOMPOWNI ŚCIEKÓW I SIECI KANALIZACYJNO – TŁOCZNEJ w Łagowie. Projekt dotyczy przebudowy istniejącej przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej mającej na celu poprawę funkcjonowania urządzeń i rurociągów będących w złym stanie technicznym, wymianę istniejącego kontenera, w którym mieszczą się tablice elektryczne i automatyka sterowania urządzenia, rozbiórkę budynku nr 2 nadbudowy nad komorą przepompowni oraz przebudowę istniejących rurociągów kanalizacyjnych. Niezbędna jest przebudowa istniejącej przepompowni ścieków i sieci kanalizacyjnej w celu poprawy funkcjonowania urządzeń i rurociągów. Istniejąca przepompownia zbiera ścieki z miejscowości Łągów, Łągówek, Jemiołów. Sieniawa, Wielopole. Zarówno pompy w przepompowni jak i istniejące urządzenia oraz rurociągi są w bardzo złym stanie technicznym. Realizacja projektu pozwoli na płynne odprowadzenie ścieków sanitarnych z miejscowości Łągów oraz zabezpieczy okoliczne jezioro przed niekontrolowanymi wyciekami ścieków.

Inwestycja ubiega się o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 Osi Priorytetowej 4. Środowisko i kultura Działania 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa. Wartość projektu: 2.038.819,40 zł.

Wnioskowana kwota dofinansowania: 1.182.749,50 zł.

Prace budowlane zaplanowano do 30.11.2021 r.

2. Budowa sieci wodociągowej z przyłączami oraz kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami w m. Stok

Planowana inwestycja została zgłoszona do dofinansowania w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Projekt zakłada budowę sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej wraz z przepompownią ścieków dla miejscowości Stok oraz rurociąg tłoczny na odcinku Stok-Gronów odprowadzający ścieki na oczyszczalnię ścieków w miejscowości Gronów.

Całkowita wartość inwestycji, jaka została założona do wniosku: 2.016.785,41 zł.

Wartość dofinansowania: 1.043.316,00 zł.

Realizacja projektu planowane jest do końca 2022 r.

3. Przebudowa dróg gminnych w Łagowie (ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej, ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya)

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych zostały złożone dwa wnioski na dofinansowanie przebudowy dróg gminnych. Każdy z wniosków dopuszczał możliwość zawarcia w ich treści trzech

odcinków dróg bezpośrednio ze sobą połączonych. Pierwszy dotyczy ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej w Łągowie. Drugi obejmuje: ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya. Drogi posiadają nawierzchnie tłuczniową. Stan nawierzchni jest bardzo zły, występują liczne ubytki, nierówności i w czasie opadów zastoiny wody. Planowana przebudowa będzie dotyczyć drogi o łącznej długości 1,8 km. Będzie ona polegała na wykonaniu nowej, jednorodnej pod względem technicznym i funkcjonalnym nawierzchni o stałej szerokości dróg 5,5 m. Planowane jest wykonanie nawierzchni jezdni i zjazdów do posesji z kostki betonowej, chodników szerokości 2,0 m. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu użytkownikom zostanie wprowadzona nowa docelowa organizacja ruchu. Pozostałe ulice zostaną wykonane w ramach środków własnych Gminy, tj. W. Szymborskiej, J. Słowackiego. Bezpośrednimi użytkownikami i odbiorcami powstałej infrastruktury drogowej będą mieszkańcy miejscowości Łągów oraz mieszkańcy Gminy Łągów, turyści oraz uczestnicy ruchu drogowego korzystający z drogi. W związku z przebudową dróg, na ich długości zostanie uzupełniona sieć kanalizacyjna i wodociągowa.

Całkowita wartość inwestycji: 3.164.579,00 zł.

W trakcie realizacji są następujące inwestycje:

1. Przebudowa dróg gminnych w Gminie Łągów

W ostatnich latach infrastruktura drogowa Gminy Łągów rozwija się dzięki dofinansowaniu w ramach programów rządowych. W 2018 r. w ramach Programu na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej udało się przebudować 0,6 km drogi za kwotę ponad 1 mln. przy dofinansowaniu 702 tys. zł. Ze środków własnych przebudowano drogę gminną w miejscowości Łągów - ulicę Szkolną za kwotę ponad 260 tys. zł oraz drogę w miejscowości Toporów – Etap I za kwotę 361 tys. zł. Obecnie w ramach kolejnego dofinansowania w ramach Funduszu Dróg Samorządowych prowadzone będą kolejne dwie inwestycje drogowe w Toporowie i Sieniawie. Corocznie na remonty przeznaczają się znaczne środki finansowe. Polityka w zakresie rozwoju drogownictwa w Gminie nie opiera się wyłącznie na budowie nowych odcinków dróg, w roku 2019 przeznaczono środki na remonty już istniejących nawierzchni:

- budowa chodnika na drodze gminnej w Niedźwiedziu – 18.230,00 zł,
- zakup materiałów budowlanych na utwardzenie płytami ażurowymi drogi w Gronowie – 13.544,84 zł,
- usługi remontowe – łatanie i równanie dróg gminnych – 63.699,70 zł,
- tłuczeń na drogi gminne (w tym transport i rozplantowanie) – 45.756,98 zł,
- udrożnienie i przebudowa kanalizacji burzowej na terenie gminy – 29.682,74 zł,
- dokumentacja projektowo–kosztorysowa dla dróg w m. Toporów (ul. Krótka, ul. Leśna i ul. Kolejowa) - 25.000,00 zł,

- malowanie pasów – 9.141,36 zł,
- wycinka drzew przy drogach w m. Sieniawa, Toporów i Kosobudz – 9.500,00 zł,
- materiały budowlane na remont chodnika na ul. Lipowej w Łągowie – 37.332,41 zł,
- zakup kostki brukowej do Żelechowa – 4.760,00 zł,
- przebudowa chodnika w miejscowości Sieniawa – 72.608,41 zł,
- mapa do celów projektowych, opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego i dokumentacji geotechnicznej (ul. Ogrodowa) w Łągowie – 23.990,00 zł,
- zakup równiarki w Kłodnicy – 9.000,00 zł.

Rok 2019 był kontynuacją polityki rozwoju infrastruktury drogowej. Celem przeprowadzenia planowanych inwestycji był rozwój infrastruktury, służącej poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie jakości sieci dróg gminnych do norm i parametrów technicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- **Przebudowa drogi gminnej w m. Sieniawa (działki nr ewid . 435; 434/1; 128) – ulica nazwana przez mieszkańców ul. Szkolną**

Projekt jest elementem kompleksowego planu polepszenia systemu komunikacyjnego gminy Łągów. W 2016 r. przebudowano w miejscowości Sieniawa w ramach własnych środków budżetowych oraz współpracy ze Starostwem Powiatowym w Świebodzinie odcinek drogi nr 1221F głównej przebiegającej przez miejscowość, łączącej się z odcinkiem drogi będącej przedmiotem wniosku. Planowana do przebudowy droga z uwagi na zły stan nawierzchni, występujące liczne ubytki, nierówności i powstające w czasie opadów zastoiny wody zagraża użytkownikom pieszym i kierowcom, nie odpowiadając żadnym normom technicznym obowiązującym w odniesieniu do dróg. Istniejąca droga posiada nawierzchnię wykonaną z kamieni polnych. W ramach przebudowy drogi planowana jest częściowa przebudowa sieci kanalizacyjnej. Planowana przebudowa dotyczy całej długości drogi, przy której zlokalizowane są zabudowania. Przebudowa będzie polegała na wykonaniu nowej nawierzchni jezdni z kostki betonowej, zjazdów do posesji.

Termin zakończenia prac planowany jest na: 30.08.2020 r.

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych uzyskano na ten cel: 335.523,00 zł;

- **Przebudowa drogi gminnej w m. Toporów - ul. Szkolna**

W 2018 r. przebudowano w miejscowości Toporów w ramach własnych środków budżetowych odcinek drogi nr 003201F biegnącej od drogi powiatowej do skrzyżowania z odcinkiem drogi planowanej obecnie do przebudowy, oraz odcinek drogi/wjazdu do szkoły. Obecna nawierzchnia ul. Szkolnej jest częściowo wykonana z kamieni polnych oraz częściowo gruntowych utwardzanych lokalnie tłuczniem kamiennym. Planowana przebudowa dotyczy drogi o długości 0,5 km i szerokości jezdni 5,5 m. Przebudowa będzie polegała na wykonaniu nowej nawierzchni

jezdni z kostki betonowej, zjazdów do posesji, a także chodników szerokości 2,0 m.

Termin zakończenia prac planowany jest na: 30.08.2020 r.

Wartość inwestycji 1,1 mln zł.

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych uzyskano na ten cel 707.697,00 zł.

Jak wspomniano w punkcie 2.3 niniejszego opracowania Gmina Łagów zrealizowała **budowę oświetlenia drogowego na terenie gminy Łagów**. Mając na względzie zgłaszane Gminie potrzeby mieszkańców w zakresie rozbudowy oświetlenia ulicznego dróg gminnych, w 2019 roku zamontowano lampy solarne w miejscowości: Jemiołów, Łagówek, Wielopole, Sieniawa. Inwestycja niewątpliwie wpłynie na bezpieczeństwo ludzi i mienia. Koszt montażu: 29.984,30 zł.

7.8 Organizacja imprez gminnych

W roku 2019 zaplanowano i zorganizowano szereg imprez dla mieszkańców i turystów, które miały na celu promocję Gminy:

- Witamy Nowy Rok 2019,
- Łagowskie Kolędowanie – Fundacja Łagowski Dom Artysty,
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – XXVII Finał w Łagowie,
- Marsz Pieszy, Bieg „Policz się z cukrzycą” – XXVII Finał WOŚP w Łagowie,
- Zimowe Szaleństwo – ferie dla dzieci,
- Sołtysowa herbatka w Łagowie,
- Koncert Nula Stankiewicz i Janusz Strobel – Restauracja Ważka,
- Gminny Konkurs Recytatorski – Gminna Biblioteka Publiczna,
- „Dzień Kobiet w Ostatki” – Zamek Joannitów,
- „Kapołka Trio” – koncert w Restauracji Ważka,
- „Kobiety Weekend u Joannitów” – Zamek Joannitów,
- Marsz Pieszy z okazji Dnia Kobiet – ŁSTRiP,
- Dzień Kobiet - Event „W zdrowym ciele zdrowy duch” - koncert Łukasza Łyczkowskiego, Kabaret Weźrzesz,
- Złot Młodzieży na Zameczku w Łagowie - powitanie wiosny na wesoło i sportowo,
- Kiermasz Wielkanocny w Sieniawie,
- Jarmark Świąteczny - Fundacja Łagowski Dom Artysty,
- Gminne Porządki - wspólne sprzątnięcie z akcją „Zamieć Odpady na Kwiatki”,
- Zawody Wędkarskie o Puchar Wójta - Stowarzyszenie „Wodnik” Łagówek,
- Wycieczka Rowerowa - ŁSTRiP,
- „Maluchowa Majówka” w Łagowie - Złot Fiata 126p,
- „Koncerty u Joannitów” - koncert muzyki kameralnej,

- Zawody Wędkarskie o Puchar Wójta Gminy Łagów,
- Mistrz pięknego czytania - Gminna Biblioteka Publiczna,
- Festyn Rodzinny w Żelechowie - impreza plenerowa,
- „Dzieci – Dzieciom” - impreza plenerowa,
- Turniej piłki nożnej z okazji Dnia Dziecka w Jemiołowie,
- „XXV Bieg Łagowskiego Lata” - impreza plenerowa,
- Koncert Haliny Frąckowiak ku pamięci ks. Norberta Nowaka - twórcy Festiwalu „Abyśmy Byli Jedno”, kwesta charytatywna,
- Dzień dziecka - festyn rodzinny w Sieniawie,
- Międzynarodowy Plener Rzeźbiarski w Niedźwiedziu,
- „Przedszkole uczy i bawi” - festyn rodzinny Przedszkole Łagów,
- „Zawody Drwali” w Niedźwiedziu,
- VIII Sympozjum Rzeźbiarskie - warsztaty rzeźbiarskie dla osób zainteresowanych,
- XXV Międzynarodowy Plener Malarski – „Niebo w Zieleni” im. Jolanty Zdrzałik - warsztaty malarskie dla osób zainteresowanych - Fundacja ŁDA,
- Sołeckie Zawody Wędkarskie Gminy Łagów - Stowarzyszenie „Wodnik” Łagówek,
- 48. Lubuskie Lato Filmowe,
- Festiwal Bel canto, Koncert Filharmonii Zielonogórskiej,
- IX Łagowski Marsz Lubuskiego Lata Filmowego „Nordic Walking” - ŁSTRiP,
- Witek Łukaszewski i Flamenco - koncert kameralny,
- Lubuski Festiwal Muzyczny - koncert finałowy w Łagowie,
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru - impreza plenerowa,
- Letnia Galeria „Magiel” - warsztaty plastyczne,
- Letnia Liga Piłkarska „ORLIK 2014” o Puchar Wójta Gminy Łagów,
- XXIV Rock, Blues i Motocykle - Złot Motocyklowy - impreza plenerowa,
- Przygoda z Operetką - koncert muzyki kameralnej,
- 35. Lecie Zespołu Śpiewaczego „Łagowianki”,
- Jarmark Staroci – „Pchli Targ”,
- XII Wyścig rowerowy MTB – „O Srebrny Krzyż Joannitów”,
- Zawody wędkarskie o Puchar Starosty - Stowarzyszenie „Wodnik” Łagówek,
- Festyn Rodzinny w Poźrzadzie,
- „Koncerty u Joannitów” - koncert muzyki kameralnej,
- Turniej piłki nożnej o Puchar Jemiołowa,
- Przygoda z Operetką - koncert muzyki kameralnej,
- Rock&Blues, Hip-Hop&Funk - impreza plenerowa 15-lecie Zespołu 5RANO,
- „Muzyka u Joannitów” - koncert muzyki kameralnej,
- „Czesław Niemen na Dwa Serca” koncert plenerowy, wykonanie Maciej Wróblewski i Jarosław Królikowski,

- „III Towarzyskie Zawody Konne w Skokach Przez Przeszkody” - Rancho Kimana,

- Korowód Dożynkowy - Dożynki w Jemiołowie,
- Dożynki Gminne - impreza plenerowa,
- „Sprzątamy rabatki i sadzimy kwiatki”,
- Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne „Łagowska Jesień” - Fundacja Łagowski Dom Artysty,
- „Akwareliści malują Łagów” w ramach VII międzynarodowego spotkania SAP –

Stowarzyszenie Akwarelistów Polskich w Łagowie - Fundacja Łagowski Dom Artysty,

- „Stare ale Jare” - Senior z inicjatywą,
- Dzień Seniora – Biesiada Łagowska,
- Spotkanie z Pieśnią Patriotyczną,
- „Bieg Niepodległości” - Sieniawa,
- Święto Niepodległości - Łagów,
- Światowy Dzień Pluszowego Misia - Gminna Biblioteka Publiczna,
- Kiermasz Bożonarodzeniowy w Sieniawie,
- Jarmark Bożonarodzeniowy - Fundacja Łagowski Dom Artysty,
- Mikołajki W Gminie Łagów,
- Spotkanie Wigilijne,
- „Sylwestrowy marsz z pochodniami” - ŁSTRiP,
- Sylwester Pod Gwiazdami.

Gminne porządki

**„Maluchowa Majówka” w Łagowie
- Zlot Fiata 126p**

„XXV Bieg Łagowskiego Lata”

48. Lubuskie Lato Filmowe

Międzynarodowy Festiwal Folkloru

**XII Wyścig rowerowy MTB
– „O Srebrny Krzyż Joannitów”**

Turniej piłki nożnej o Puchar Jemiółowa

**„Czesław Niemen na Dwa Serca”
koncert plenerowy**

Dożynki Gminne

Dzień Edukacji Narodowej

Dzień Seniora

„Bieg Niepodległości” – Sieniawa

Źródło: <https://www.facebook.com/c.kalbarczyk>

7.9 Realizacja Budżetu Obywatelskiego

W 2019 roku Gmina Łągów nie realizowała Budżetu Obywatelskiego. Formą udziału społecznego w realizacji przedsięwzięć podjętą w Gminie i realizowaną był fundusz sołecki.

Fundusz sołecki to środki, które mają służyć poprawie warunków życia mieszkańców Gminy. O przeznaczeniu funduszu sołeckiego decydują bezpośrednio mieszkańcy sołectw na zebraniach wiejskich. Aby skorzystać z funduszu sołeckiego w roku 2019, sołectwa do 30 września 2018 r. składały wnioski wraz z podjętą uchwałą Zebrania Wiejskiego, listą obecności i protokołem z Zebrania Wiejskiego. Wniosek sołectwa musi spełniać warunki określone w art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim z 21 lutego 2014 r., który mówi, że środki z funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są:

- zadaniami własnymi gminy,
- służą poprawie warunków życia mieszkańców,
- są zgodne ze strategią rozwoju gminy,

ponadto, powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

Zgodnie z Uchwałą nr III.17.2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. wydatki budżetu Gminy na 2019 rok obejmują zadania jednostek pomocniczych Gminy na łączną kwotę 263.603,00 zł, w tym ze środków ustalonych według art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 lutego 2004 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 301 z późn. zm.) na kwotę 263.603 zł.

Kwoty przyznane w poszczególnych sołectwach przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa sołectwa	Kwota przyznana
1.	Toporów	37.675,00 zł
2.	Kosobudz	14.208,00 zł
3.	Żelechów	21.032,00 zł
4.	Stok	13.210,00 zł
5.	Jemiołów	19.276,00 zł
6.	Łagów	39.910,00 zł
7.	Sieniawa	39.910,00 zł
8.	Kłodnica	9.578,00 zł
9.	Łagówek	22.070,00 zł
10.	Gronów	12.492,00 zł
11.	Niedźwiedź	18.957,00 zł
12.	Poźrzadło	15.285,00 zł
Razem		263.603,00 zł

ROZDZIAŁ 8.

Podsumowanie

Zgodnie z przedstawionym Raportem o stanie Gminy Łagów za rok 2019 Gmina Łagów realizuje nałożone na nią obowiązki, w tym dokłada wszelkich starań, by realizować założenia polityk, programów i strategii obowiązujących w Gminie.

Jak przedstawiono to w niniejszym Raporcie (patrz rozdział 4.) w 2019 roku Gmina Łagów podejmowała aktywne działania w ramach realizacji założeń następujących strategii i planów:

- Strategia Rozwoju Gminy Łagów do roku 2023,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łagów na lata 2019-2025,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łagów,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łagów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łagów,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na lata 2019-2021,
- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Łagów,
- Roczny program współpracy Gminy Łagów na rok 2019 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Zgodnie z założeniami powyższych polityk rozwojowych w 2019 roku Gmina Łagów podjęła się realizacji następujących przedsięwzięć inwestycyjnych (patrz pkt 2.3 i 2.4):

- „Łagów, Zamek Joannitów (XIV w.): ratowniczy remont zagrożonego katastrofą pd.-zach. naroża murów obronnych – ETAP I”,
- „Łagów - ogólnodostępne miejsce rekreacji na granicy szlaków”,
- „Budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy Łagów”,
- „System nawodnienia boiska sportowego przy ul. Sulęcińskiej w Łagowie”,
- dotacja w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Aktywna tablica”,
- doposażenie placów zabaw wraz z montażem, zakup materiałów budowlanych na naprawę ławek w ramach funduszu sołeckiego,

natomiast w trakcie realizacji są następujące inwestycje:

- „Zagospodarowanie Parku Przyzamkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Łagowie”,
- „Przebudowa drogi gminnej w m. Sieniawa (działki nr ewid. 435; 434/1; 128) – ulica nazwana przez mieszkańców ul. Szkolną”,
- „Przebudowa drogi gminnej w m. Toporów - ul. Szkolna”.

Gmina Łagów złożyła również wnioski o dofinansowanie na realizację następujących inwestycji:

- „Przebudowa przepompowni ścieków i sieci grawitacyjno-tłocznej na dz. Nr 140/2, 139/7 w Łagowie ul. Spacerowa”,
- „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami oraz kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami w m. Stok”,
- „Budowa 2 obiektów Otwartych Stref Aktywności, w wariantie podstawowym, na terenie Gminy Łagów, w miejscowości Sieniawa i Toporów”,
- „Przebudowa dróg gminnych w Łagowie (ul. Kolonia, ul. Adama Mickiewicza, ul. Marii Konopnickiej, ul. H. Sienkiewicza, ul. S. Moniuszki, ul. M. Reya).”

W ramach swojej działalności na obszarze Gminy Łagów odbyło się szereg przedsięwzięć kulturalno-turystycznych (patrz pkt 7.9). Ponadto, Gmina aktywnie działała w ramach Celowego Związku Gmin CZG-12 oraz Stowarzyszeń, Fundacji i innych społeczności samorządowych (patrz rozdział 6.)

W 2019 roku odbyło się około 70 wydarzeń kulturalnych w Gminie Łagów. Były to koncerty, festyny, imprezy sportowe itp.

Budżet na promocję i organizację imprez na rok 2019 wynosił 195.000 zł. Około 16 wydarzeń było finansowany i organizowanych przez dział promocji Gminy Łagów, natomiast reszta była współfinansowana lub współorganizowana z innymi podmiotami.

Ponadto, zgodnie z przedstawionym w rozdziale 2 niniejszego opracowania, informacjami o finansach Gminy, Gmina Łagów spełnia wskaźnik spłaty długu, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych oraz przy realizacji budżetu Gminy Łagów na koniec 2019 roku zasada równowagi budżetu w rozumieniu art. 242 ustawy o finansach publicznych została zachowana, co potwierdza Opinia Regionalnej Izby Rozrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 8 kwietnia 2020 roku. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2019 rok został opracowany zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów ustawy o finansach publicznych i umożliwiając ocenę z wykonania budżetu Gminy.